

α γει
Λυγγραφω

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΓ΄.
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1913
ΤΕΥΧΟΣ 146

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡ. 12

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Όδός Χαριλάου Τρικούπη 22α

Τò τεύχος 1 δραχμή

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ”

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ *ετησία δραχμαί 12.*

ΓΡΑΦΕΙΑ: *Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α.*

Ἔτος ΙΓ'. Ἀριθμὸς 1913. Τεύχος 146.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ὁ Γεώργιος Α'. ὡς φιλότεχνος.
Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ἐπιστήμη, ὑπὸ Δ. Κ.
Πολυχρόνης Δεμπέσης, ὑπὸ Παύλου Νιρβάνα.
Τεπελένι, ὑπὸ Γ. Στρατήγη.
Ὁ ἀπὸ μαρμάρου οἰωνός, ὑπὸ Τιμ. Ἀμπελά.
Στέφανος Μαρτζώκης. Ἡ ποίησις του, ὑπὸ
Δ. Καλογεροπούλου. — Γνώμαι περὶ Μαρ-
τζώκη. — Γύρω στὸν ποιητὴν, ὑπὸ Ἐμμ.
Μαργάκη.
Δυπητερά, ὑπὸ Ἰουλίου Ναρκίσσου.
Ποικίλη Σελίς.
Σημειώσεις ἐνὸς μηνός, ὑπὸ Δάφνης.
Γράμματα καὶ Τέχναι.

ΕΙΚΟΝΕΣ

- Ὁ νεκρός τοῦ Βασιλέως, σχέδιον ὑπὸ Σπ.
Βικάνου.
Ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἐπὶ τοῦ Ὄρους.
Μαρία ἡ Μαγδαληνή.
Ἡ Σιαύρωσις τοῦ Χριστοῦ.
Μετὰ τὴν Ἀποκαθήλωσιν.
Ὁ ἀπὸ μαρμάρου οἰωνός.
Τὸ φίλημα τοῦ Ἰούδα.

ΕΓΓΡΑΨΑΤΕ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Ὁ ἐγγράφων ἓνα νέον συνδρομητὴν εἰς
τὴν «Πινακοθήκην» λαμβάνει δωρεὰν τὸ
Ἡμερολόγιον τῆς «Πινακοθήκης» τόμον ἐκ
σελ. 256.

Ὁ ἐγγράφων δύο, τὸ «Ἡμερολόγιον»
καὶ τὰ «Χρυσάνθεμα» μετὰ χρωματιστῶν
εἰκόνων, λογοτεχνήματα τοῦ κ. Καλογερο-
πούλου.

Ὁ ἐγγράφων τρεῖς, λαμβάνει πέντε με-
γάλας εἰκόνας καταλλήλους διὰ πλαίσιον
καὶ τρεῖς ἐκδόσεις βιβλίων «Πινακοθήκης».

Ὁ ἐγγράφων πλείονας τῶν τριῶν, λαμ-
βάνει ἐν λαχείον τοῦ Ἐθν. στόλου, πέντε
εἰκόνας, τρία βιβλία καὶ τὴν «Πινακοθήκην»
δωρεὰν ἐπὶ ἓν ἔτος.

Ὁρος ἀπαράβατος ἢ προπληρωμὴ
τῆς ἐτησίας συνδρομῆς τῶν ἐγγραφομένων.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Μοιραία. Ἀλεξάνδρεια. — Χειρόγραφον ἑλλη-
φθῆ. Θὰ δημοσιευθῆ εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον. Περὶ
ἐντυπώσεων προσποσταλείων, δὲν ἐνθυμούμεθα.
Διατὶ ἀκόμη ἢ ψευδωνυμία πρὸς τὴν Διεύθυνσιν;

Τ.— Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Κόδρου, ἦτοι ἀπὸ τοῦ
Θ'. αἰῶνος π. Χ. διὰ πρώτην φοράν ἐκδηύθη Ἑλλην.
Βασιλεύς, διότι ἐκτοτε οὐδεὶς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀθη-
ναίς. Ἀλλὰ καὶ βραδύτερον οὐδεὶς τῶν αυτοκρατο-
ρῶν ἐτάφη ἐν Ἀθήναις. Ὁ τάφος τοῦ Κόδρου ποῦ
ἔκειτο; Δὲν εἶνε ἀκριβῶς γνωστόν. Πρὸ Ζοετίας
ἀνεκαλύφθη ἐπιγραφή μεσημέριον τοῦ Α' Στρα-
τιωτικοῦ νοσοκομείου, παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Ἰλισ-
σοῦ, ἣτις πραγματεύεται περὶ τοῦ θανάτου του. Ἐτάφη
δὲ ἐπου καὶ ἐρονεύθη.

Ἀναγνώστη.— Τοῦ Ρισπὲν ἢ διάλεκτος περὶ Ἀ-
θηναϊκῆς ψυχῆς ἐξεδόθη μετ' ἄλλων διαλέξεων του
περὶ τοῦ ἀρχαίου Ἑλλ. Θεάτρου εἰς δύο τόμους.

Φιλομαθεῖ.— Ἡ Ἀκαδημία Γκονκούρ ἀπονέμει
ἀπὸ δεκαετίας ἐτησίως βραβεῖον ἐκ 5.000 δρ. εἰς τὸν
συγγραφέα τοῦ καλλιτέρου φιλολογικοῦ ἔργου, ἐξ
ἑσῶν υποβάλλονται. Τὸ βραβεῖον τοῦ 1912 ἀπενε-
μήθη εἰς τὸν ἀσημεν δημοσιογράφον Ἀνδρέαν Σα-
δινιέν, διὰ τὰς «Θυγατέρας τῆς βρογχίτις». Εἶνε σειρά
διηγημάτων συνδεομένων μεταξὺ τῶν.

Φιλοτέχνη.— Ἐπείσθητε; Τὴν μίαν ἡμέραν ἐδο-
λοφονήθη ὁ Βασιλεὺς καὶ τὴν ἄλλην ἐκυκλοφόρησαν
εἰκόνας τῆς δολοφονίας. Πρὶν μάθωμεν λεπτομέ-
ρειαν τινὰ τηλεγραφικῶς, εἶδομεν τὸ γεγονός **εἰκο-
νικῶς.** Αὐτὸ θὰ εἴπη λαϊκὴ ἀντίληψις τῆς τέχνης.

Ὡς πρὸς τὴν ἀμφοτέρων καὶ κόμμωσιν, πολλοὶ Παρι-
σιναὶ καὶ αἱ πλείους τῶν ἡθοποιῶν ἐρωτηθεῖσαι ἀπήν-
τησαν ἔτι προτιμοῦν τὸν Ἑλλ. ρυθμόν.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΥΒΕΛΗΣ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Παραστάσεις καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 5—12 μ.μ.
Μετὰ τὰς ἐκλεκτοτέρας ταινίας τῶν μεγαλειτέρων
ἐργοστασίων.

Ἀλλαγὴ προγράμματος ἐκάστην Τρίτην, Πέμπτην
καὶ Σάββατον.

Τὰς Κυριακὰς ἀπογευματινὰ ἀπὸ τῆς 3ης μ.μ.

Ἐκάστην Δευτέραν καὶ Πέμπτην ἀπογευματινὰ
μετὰ δωρεὰν διὰ τὰ παιδιὰ.

Ἀριστὸς τῆς αἰθούσης πλήρης.—Θέρμανσις τελεία.

Ἀπὸ τῆς 9ης μ. μ. ὀρχήστρα.

Κατὰ 10 εἰσόδοις Ἀθ. θέσεως πωλοῦνται εἰς τὸ
ταμεῖον τοῦ θεάτρου ἀντὶ δραχμῶν 8 (μετὰ τοῦ φό-
ρου καὶ τοῦ μαζιλαρίου).

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ

Κινηματογράφος ἀρώτης τάξεως
ἀσθονοῖς: κ. Ἐμπόγλου

Ταινίαι τῶν τελευταίων ἐργοστασίων τοῦ κό-
σμου: Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν καὶ Ἀμερικανικῶν.
Ἀποκλειστικὴ ἐκμετάλλεσις τῶν ταινιῶν
«NORDISK» τῆς Κοπεγχάγης καὶ τῆς περι-
φήμου Δανίδου καλλιτέχιδος «ASTA NIEL-
SEN».

ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΚΡΑΣΣΑ

ἢ γλυκύτερα ὀρχήστρα τῶν Ἀθηνῶν.

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ”

Παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν τῶν, ὅπως ἀποστείλωσιν
αὐτὴν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Διεύθυνσιν τῆς «Πινακοθήκης», ἀφαιροῦν-
τες τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς.

Εἰς τοὺς καθυστεροῦντας θὰ διακοπῆ ἢ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.

ΕΡΓΑ
Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ “ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ”

- ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ.** Σελ. 208.—Δρ. 3.
ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. Διηγήματα εἰκονο-
γραφημένα Σελ. 64.—Δρ. 2.
ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ. Πεζὰ ποιήματα μετὰ χρωματιστῶν
εἰκόνων. Σελ. 174.—Δρ. 3.
ΣΑΤΥΡΑΙ. Διηγήματα. Σελ. 64.—Δρ. 2.
ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΕΙΣ. Πεζὰ ποιήματα μετ' εἰκόνων
Σελ. 64.—Δρ. 1.
ΣΕΛΙΔΕΣ. Διηγήματα. Σελ. 128.—Δρ. 2.
ΦΥΛΛΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ. Ἐντυπώσεις καὶ σχέ-
ψεις. Σελ. 84.—Δρ. 1.
ΑΝΑΓΛΥΦΑ. Διηγήματα. Σελ. 64.—Δρ. 1.

Πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖά μας
διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης» εἰς τὸ
ἥμισυ τῆς τιμῆς.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ”

- ΤΟ “ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ”, πίναξ Ν. Γύζη Φω-
τοτυπία εἰς μέγα σχῆμα Δρ. 1. Ἐπὶ χονδροῦ χάστου
δραχ. 3.
“ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ”, δράμα Φρ. Κοππέ, κατὰ μετάφρα-
σιν Ἀγιδος Θερόν. Ἐπὶ Ὀλλανδικοῦ χάστου Δρ. 1.
ΤΟ “ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ”, δράμα Ν. Λάσκαρη καὶ Π.
Δημητρακοπούλου Δρ. 1.
ΤΟ “ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ”, πίναξ Φοξόν Ἀρι-
στεύς. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα Δρ. 1.
Ἡ “ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΙΤΙΣ”, πίναξ L. Perrault. Φωτο-
τυπία εἰς μέγα σχῆμα Δρ. 1.
Ἡ “ΑἰΩΡΑ”, πίναξ Vigor. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα
Δρ. 1.
Ο “ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ”, Πίναξ
Roche-grosse. Φωτοτυπία Δρ. 1.
Ο “ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ”, Τριώνυμος
φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα, Πίναξ Βέννητ Δρ. 1.
ΤΟ “ΟΝΕΙΡΟΝ”, G. Bargellini Φωτοτυπία Δρ. 1.
Ο “ΣΕΥΕΙΣ ΕΚΛΕΓΩΝ ΠΡΟΤΥΠΟΝ”, πίναξ
Vincent. Φωτοτυπία Δρ. 1.
Ο “ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ Δ' ΟΡ-
ΓΑΖ”, πίναξ Δ. Θεοδοκοπούλου. Φωτοτυπία Δρ. 1.
“ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ”, Καλλιτε-
χνική καὶ ἱστορικὴ μελέτη ὑπὸ I. Καλαβία, Δρ. 1.
“ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ”, Πίναξ J. Knorr. Δρ. 1.
Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης», εἰς τὸ
ἥμισυ τῆς τιμῆς

ΤΟΜΟΙ “ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ”

Ἀπο τοῦ Α' μέχρι τοῦ ΙΓ' ἔτους

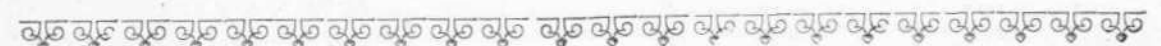
εὐρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον μας τιμώμενοι οἱ
χονσόδετοι ἕκαστος Δρ. 15, οἱ ἀπλόδετοι Δρ. 12.

Διὰ τοὺς ἀγοράζοντας πλήρη σειρὰν γίνε-
ται ἔκπτωσης 25 τοῖς ο)ο.

Καλύμματα χονσόδετα

τῆς “Πινακοθήκης”

ὄλων τῶν ἐτῶν πωλοῦνται εἰς τὸ γρα-
φεῖον μας ἀντὶ Δρ. δύο ἕκαστον.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ"

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1912

Κομμός τόμος εκ 256 σελίδων

Μελέται φιλολογικαί, καλλιτεχνικαί, ιστορικαί, επιστημονικαί, διηγήματα, ποιήσεις, εικόνες έργων ζωγραφικής.

Τιμάται διὰ τούς συνδρομητάς μας δρ. 1. Διὰ τούς μη τοιούτους δρ. 3. Εἰς τούς νέους ἐγγραφομένους συνδρομητάς ἀποστέλλεται δωρεάν.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια.

Τροποποιηθεῖσθαι τῆς κλίμακος τῶν τόκων τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια νέων ἐντόκων καταθέσεων ἐν ὄψει ἢ ἐπὶ προθεσμίᾳ, δηλοποιεῖται, ὅτι ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1909 ἢ Ἐθνικῆ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέγεται παρὰ τῆ Κεντρικῆ Καταστάματι καὶ τοῖς Ὑποκαταστάμασι, αὐτῆς καταθέσεις εἰς τραπεζογραμμάτια ἀποδοτέας ἐν ὄψει ἢ ἐν ὀρισμένη προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ:

1) 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς ἐν ὄψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσού δρ. 10.000 πέραν τοῦ ποσού τούτου τοῦ τόκου ὀριζομένου εἰς 1 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος. Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ καὶ εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν, παραδιδόμενου τῶν καταθέτη βιβλιαρίου λογαριασμοῦ καὶ βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἕξ μῆνας τοῦλάχιστον.

2) 1)2 τοῖς κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἕξ μῆνας τοῦλάχιστον.

3 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ δύο ἔτη τοῦλάχιστον.

3) 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ τέσσαρα ἔτη τοῦλάχιστον.

4 τοῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ πέντε ἔτη τοῦλάχιστον, ὡς καὶ διὰ τὰς πέρα τῶν πέντε ἐτῶν, ἢ τὰς διαρκεῖς.

Καταθέσεις εἰς χρυσὸν

Δέχεται ἐπὶ ἐντόκους καταθέσεις εἰς χρυσόν, ἤτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας Ἀγγλίας, ἀποδοτέας ἐν ὀρισμένη προθεσμίᾳ ἢ διαρκεῖ, ἐπὶ τόκῳ

1) 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ καταθέσ.	6 μηνῶν τοῦλάχιστ.
2	» » » » » 1 ἔτους
2) 1)2	» » » » » 2 ἐτῶν
3	» » » » » 4 ἐτῶν
4	» » » » » 5 ἐτῶν

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαί ἢ ἀνώνυμοι.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται παρὰ τῶ Κεντρικῆ Καταστάματι καὶ τῆ αἰτήσεως τοῦ καταθέτου παρὰ τοῖς Ὑποκαταστάμασι τῆς Τραπέζης εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς 8 ἐγένετο ἢ κατάθεσις.

Πρὸς τούς κ. κ. Ὑδρολόπτas τῆς πόλεως Ἀθηνῶν.

Προσκαλοῦνται οἱ κ. κ. Ὑδρολόπτas ὅπως ἐντός 8 ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον προσέλθωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Δήμου καὶ καταβάλωσι τὸ ἀντίτιμον τοῦ ὕδατος τρέχοντος ἔτους, καθόσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ ὑδραυλικὴ ὑπηρεσία τοῦ Δήμου θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ὕδατος.

(Ἐκ τοῦ ὑδραυλικοῦ τμήματος τοῦ Δήμου Ἀθηναίων).

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΣΙΑΣ ΑΘΗΝΑΙ — Ὁδὸς Ἐρμοῦ

Πλούτος γραφικῆς ὕλης. — Ἐντυπα καὶ ἐπισηπτήρια καλλιτεχνικά. — Ἐργοστάσιον φαικῶν τέλειον. — Χάρτης τυπογραφικὸς λευκὸς καὶ ἐξωφύλλων παντὸς εἶδους καὶ πάσης ποιότητος. Χάρτης ἐφημερίδω.

Εὐθηνία, ἀκρίβεια, ταχύτης.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΠ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ — ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 10

Τὸ καλλιτεχνικώτερον φωτογραφεῖον τῶν Ἀθηνῶν. — Μηχανήματα τέλεια. — Ταχύτης. Τιμαὶ ἀσυναγώνιστα.

Μεγεθύνσεις καλλιτεχνικαί.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ ΤΗΣ Β. ΑΥΛΗΣ

ΜΙΧ. ΦΡΝΙΩΤΟΥ

Ὁδὸς Πραξιτέλους ἀριθ. 42

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Καλλιτεχνικὴ ἐργασία

Τιμαὶ συγκαταβατικαί

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΗΣ

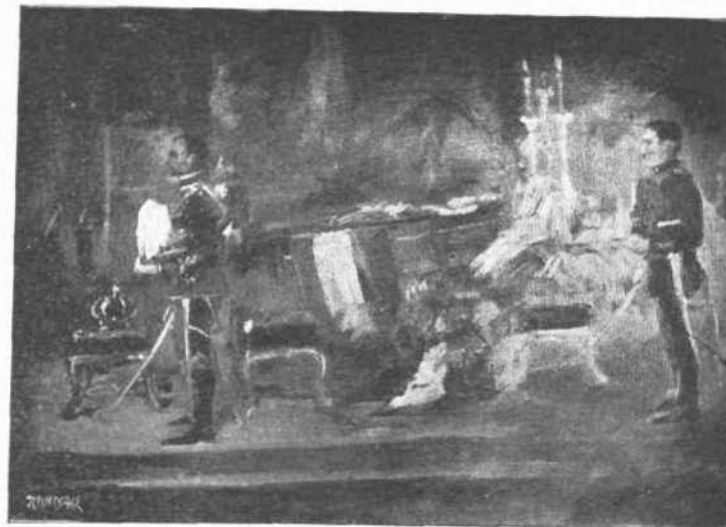
Γλύπτης

Διπλωματοῦχος τῆς Καλλιτεχν. σχολῆς Ἀθηνῶν.

Ἐργαστήριον ἐν τῇ ὁδῷ Ἀναπαύσεως

Τμήμα μνημείων

Ἀναλαμβάνει τὴν κατασκευὴν καλλιτεχνικῶν μνημείων, ἀνδριάντων, προτομῶν, διακοσμῶσεων.

Ὁ νεκρὸς τοῦ Βασιλέως ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ.
Σχεδιάσμα Σπ. Βικαίου. (Φωτογραφία Σπ. Κοκκόλη).

Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α' ΩΣ ΦΙΛΟΤΕΧΝΟΣ

ΛΕΙΜΝΗΣΤΟΣ Βασιλεὺς Γεώργιος Α' ἦτο φιλότεχνος. Εἶχε ἐμφυτον τὴν πρὸς τὸ Ὁραῖον κλίσην, ἣτις πολλὰκις ἐξεδηλοῦτο. Κομψὸς ὁ ἴδιος, ἤγάπα τὰ κομψοτεχνήματα, δεικνύων ἐνδιαφέρον διὰ

τὴν ἀληθινὴν τέχνην. Ἠγάπα τὴν φιλολογοῖαν καὶ τὸ θέατρον πολὺ.

Ἡ βιβλιοθήκη του ἐκλεκτοτάτη, ἔχει μόνον εἰς ποῖον ἔργων, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκδοτικὴν τελειότητα καὶ εἰς θαυμάσια περιβλήματα. Ἰδιαιτέρως τοῦ ἤρρεσκεν ἢ ἱστορία, καὶ μάλιστα ἡ Βυζαντινὴ καὶ τὸ μυθιστόρημα. Ἀπὸ τὴν πρώτην εἶχεν ὅλα τὰ παλαιὰ καὶ τὰ νεώτερα ἔργα εἰς τὰς πλουσιωτέρας τῶν ἐκδόσεις. Τὸ μυθιστόρημα ἐπίσης ἀντεπροσωπεύετο διὰ τῶν καλλιτέρων του συγγραφέων, ἰδίως τῶν Γάλλων οἵτινες τοῦ ἤρρεσκον διὰ τὴν ἀνθηρὰν χάριν καὶ τῶν Σουηδῶν καὶ Νορβηγῶν, τοὺς ὁποίους ἰδιαιτέρως ἐξετίμα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸ θέατρον, τὴν ἀπέδειξε διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου.

Καμμία θυσία δὲν τοῦ ἐφάνη ὑπερβολικὴ διὰ τὸ θέατρον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὅποιον ἐστήριξε πολλὰς ἐλπίδας. Συχνότατα ἐπισκέπτετο κατὰ τὰ διαλείμματα τῆς παραστάσεως τοὺς ἠθοποιούς εἰς τὰ παρασκήνια.

Καὶ ὅταν εἶδεν ὅτι τὸ κοινὸν δὲν ἐσύγχαιεν εἰς τὸ θέατρον ὅσον ἔπρεπε καὶ ὅτι ἡ αἴθουσα συχνὰ ἔμνε κενή, ἔχι μόνον ἐλυπήθη πολὺ, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐκρυψε τὴν λύπην του, εἰς προσωπα δὲ τὰ ὅποια πὸν ἐπλησίαζαν, ἔλεγε μετὰ τινος δυσφορίας:

— Δὲν σᾶς βλέπω εἰς τὸ θέατρον μου.

Καὶ λέγεται μάλιστα ὅτι εἰς τὴν παρατήρησιν αὐτὴν προσέθεσε κάποτε ἀκόμη τραχύτερα:

— Καὶ ὅμως ἐγὼ δὲν τὸ ἔκαμα γιὰ μένα.

Ἐπὶ τέλους ὅταν τὸ θέατρον εἰδείξεν ἀφρονώτερα τὰ σημεῖα τοῦ μαρasmus, ὁ Βασιλεὺς τὸ ἔκλεισε καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ περὶ ἐπαναλήψεως τῆς λειτουργίας του.

— Εἶνε πρόωρον ἀκόμη γιὰ τὸν τόπο! ἔλεγε.

Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ἤρρεσκτο νὰ ἐκδηλώνει τὴν καλλιτεχνικὴν του ἀντίληψιν. Πολλὰκις θεαθῆν ὑπὸ τῶν αὐλικῶν θεραπόντων ἀναρτῶν ὁ ἴδιος εἰκόνας μικρὰς εἰς τὰ δωμάτια, μὲ ἓνα κομψὸν σφυράκι εἰς τὴν χεῖρα.

Ἦτο συνδρομητὴς εἰς πολλὰ ξένα εἰκονογραφημένα περιοδικά. Ἐκ τῶν ἰδικῶν μας, ἡ «Πινακοθήκη» εἶχε

τήν ύψηλήν τιμήν νὰ συγκαταλέγη μεταξύ τῶν συνδρομητῶν τῆς τὸν Βασιλέα, ἀπὸ τοῦ πρώτου φύλλου αὐτῆς μέχρι τῆς θανάτου.

★

Εἰς τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης, ἂν καὶ μεταχειρίζομενος τὴν καθαρεύουσαν εἰς τὰς ἐπισήμους ἐκδηλώσεις τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, ὠμίλει μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν τὴν γλώσσαν τοῦ λαοῦ, τὴν ὁποίαν ἐπέφερε μὲ τὴν βασιαν λαρυγγιώδη φωνὴν τοῦ βορείου.

Κάποτε ὁ ἀείμνηστος Δηληγιάννης τοῦ ὑπέβαλε Β. λόγον εἰς τὸν ὅποιον ὑπῆρχον δυσπρόφερτοι λέξεις. Ὁ βασιλεὺς τὸν ἐδιάβασε καὶ τὸν ξαναδιάβασε, ὅταν δὲ ἤλθεν ἡ στιγμή νὰ τὸν ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλῆν, ἠναγκάσθη νὰ τεμαχίσῃ οὐκ ὀλίγας λέξεις.

Ἀπηχθάνετο ὁμοίως τὸν μαλλιτισμὸν καὶ ὅταν κάποτε ἐζήτησε νὰ ἰδῇ ἓνα θεατρικὸν συγγραφέα τοῦ ὁποίου τὸ ἔργον εἶχε παρῆθῃ εἰς τὸ Βασιλικὸν θέατρον γραμμένον εἰς τὴν ὀμιλουμένην μικτὴν, τοῦ εἶπε :

— Γιατί ἐσένα ἡ γλώσσά σου δὲν πειράζει; σὸ αὐτὸ ὅπως ἐκείνων τῶν ἄλλων; Δὲν μποροῦν νὰ γράψουν καὶ αὐτοὶ ἔτσι;

Οἱ ἔχοντες γνώσιν ἐπιστολῶν τὰς ὁποίας ἔγραψεν ὁ ἴδιος, βεβαιώνουν ὅτι τὸ ὕψος τοῦ ἦτο ἀνθηρον, στερεόν, πυκνόν, χωρὶς τίποτε περιττόν, ἀλλὰ καὶ χωρὶς καμμίαν στρυφνότητα.

★

Τὰ περισσότερα ἀνέκδοτά του εἶνε πλήρη Ἀπτικῶ ἀλατος, εὐγενούς καὶ ἀκάνου εἰρωνείας.

Κάποτε γνωστότατος λόγιος, ὁ κ. Α., νέος ἔτι εἶχε γράψῃ τὴν ἱστορίαν τῆς νήσου Σύρου, τὴν ὁποίαν χειρόγραφον καὶ πολυτελῶς δεδεμένην παρουσιασθεὶς πρὸ τοῦ Βασιλέως, τοῦ ἐνεχείρισε μετ' ἀριερώσεως.

Ὁ Βασιλεὺς προσδύλαξεν εἰς τὸν ὄγκον τοῦ χειρογράφου :

— Μὰ τὸ διβλίον σας βλέπω ὅτι εἶνε μεγαλειότερον ἀπὸ τὸ νησί, τοῦ εἶπε μειδιῶν.

★

Ἄλλο ἀνέκδοτον μαρτυρεῖ τὴν ἀπλότητά του καὶ τὴν δυσκολίαν περὶ ἑλλ. γλώσσης.

Εἰς κάποιαν περιοδείαν του, ἡ ἀμαξοστοιχία ἐσταμάτησεν εἰς ἓν χωρὸν τῆς Πελοποννήσου. Ὁ Δήμαρχος, ἀποχωρισθεὶς τοῦ πλήθους, ἐστράφη πρὸς τὸν Βασιλέα, ὑπεκλήθη, ἀνέστυρε χειρόγραφον, ἐθέξεν ὑποκώφως καὶ ἤρχισε ἀπαγγέλλων ἐνθουσιώδη ἀλλ' ἀκατάληπτον προσφώνησιν—κατασκευασθεῖσαν ἐν συνεργασίᾳ τοῦ διδασκάλου, τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ τῶν λογίων τοῦ χωρίου—Ἀίφνης ἡ προσφώνησις διεκόπη ὁ Δήμαρχος εἶχε προσκρούσῃ εἰς δυσαναγνώστους λέξεις.

Ὁ Βασιλεὺς ἀντελήθη περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ λέγει πρὸς τὸν ἀτυχῆ Δήμαρχον :

— Τὴν γλώσσάν σου, κύριε Δήμαρχε. Μίλα τὴν γλώσσάν σου. Δὲν πειράζει.

Ὁ Δήμαρχος ἐσυγχύσθη, ἤρυθρίασε καὶ δὲν κατώρθωσε ν' ἀκούσῃ τὴν Βασιλικὴν σύστασιν.

— Πῶς εἶπατε, Μεγαλειότατε; ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ.

— Τὴν γλώσσά σου, τὴν γλώσσά σου, κύριε Δήμαρχε.

Καὶ ὁ Δήμαρχος ἀρελίστατα :

— Ὅριστα, Μεγαλειότατε, εἶπε καὶ ἐξήγαγε τὴν γλώσσάν του.

★

Οἱ δημοσιογράφοι δὲν παρέλιπον εὐκαρίαν νὰ ἐνωτίζονταί τῶν λόγων του.

Μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 97 ὁ Βασιλεὺς διερχόμενος τῶν Πατρῶν ἐπισκέφθη τὸν τέως ὑπουργὸν Θάνον Ρουφὸν Κανακάρην. Προκειμένου περὶ πολιτικῆς, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς :

— Ποῦ νὰ πατήσω, ποῦ καὶ ὅπου ἂν πατήσω εὐρίσκω σάπια σανίδια.

Δημοσιογράφος Πατρινῆς ἐφημερίδος ἤκουσε κρυμμένος ὀπισθεν τῆς θύρας τὴν φράσιν, χωρὶς νὰ ἀντιληφθῇ εἰς ποῖον ἀπετεινέτο. Καὶ ἐτηλεγράφησε ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἀπεκάλυψε τὸ τότε ὑπουργεῖον Ζαΐμη σάπια σανίδια!

Μετ' ὀλίγου μηνος, διερχόμενος ἐκ Πατρῶν καὶ μεταβάς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ αὐτοῦ πολιτευομένου πρὶν ἢ καθῆσθαι, ἤρχισε νὰ κυττάζῃ τὸ τζάκι.

— Διατί κυττάτε, Μεγαλειότατε;

— Μήπως εἶνε κρυμμένος πάλιν κανεὶς δημοσιογράφος. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἡ μοῦ διαστρέφουν τὰ λόγια, ἢ ἐπαναλαμβάνουν τὸσον ἀσημάντους καὶ κοινὰς φράσεις μου, ὥστε μὲ παριστάνουν διαρκῶς λέγοντα ἀνοησίας.

★

Ἄληθινὸς ἵπποτης, ἀβρότατος, εὐγενὴς πρὸς τὸ ὄραϊον φύλον. Διὰ τὰς κυρίας τὰς ὁποίας ἐπλησίαζεν εὕρισκε πάντοτε ἐν ὄραϊον φιλοφρόνημα. Καὶ ὀμιλῶν μὲ τὰς κυρίας ἐγελούσε συχνὰ τὸν ἀφελῆ γέλωτα τοῦ μικροῦ παιδιοῦ, ὁ ὁποῖος φανερώσει τὴν ψυχικὴν ὑγιάν.

★

Ὁ Βασιλεὺς ἐξετίμα τούς καλλιτέχνους. Ἐν τῇ ξένῃ εὕρισκόμενος ἐξεθείαζε τὰς φυσικὰς καλλονὰς τῆς Ἑλλάδος, ἐσχάτως δὲ εἶχε γοητεύσῃ διὰ τῶν λόγων του καὶ τὸν μέγαν γλύπτην τῆς Γαλλίας Rodin, τὸν ὅποιον εἶχε προσκαλέσῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ τὸν φιλοξενήσῃ εἰς τὰ Ἀνάκτορα.

Ἐπόζαρε δις εἰς Ἑλληνας καλλιτέχνους διὰ τὴν προσωπογραφίαν του. Ὁ κ. Μαθιόπουλος ἔκαμε ἐν ὄραϊον pastel, ὁ δὲ κ. Ἰακωβίδης ἐλαιογραφίαν, ἧτις ὁμοίως δὲν ἐτελείωσαν.

Ἐπίσης ἐπόζαρεν πέρυσιν εἰς τὸν Γάλλον γλύπτην παρεπιδημοῦντα τότε ἐν Ἀθήναις, κ. Μάριον Στάιν, ὅστις καὶ ἐξετέλεσεν ἐπὶ πηλοῦ τὴν προτομὴν τοῦ Ἀνακτορος, ἐκτεθεῖσαν κατόπιν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ἐκθεσιν τοῦ Ζαππείου.

Ο ἌΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Δημιουργία τῆς ὕλης. — Ἡ ἀλχημεία, πραγματικότης. — Τὸ «νέον» στοιχεῖον — Ὁ ἥλιος ἐπὶ τῆς νῆς — Μετὰ τὴν μεταστοιχείωσιν, ἡ μεταφύτευσις. — Ζωὴ ἡλεκτροκακτοῦσα τοῦ ὄργανοιοῦ. — Ἡ ἀθανασία . . . τοῦ σώματος. — Καταγόμεθα ἀπὸ πιθήκους; — Ὁ Δάβριν καὶ τὰ ἐντόθια. — Ὁ σαρμὸς τοῦ 1913, σαρμὸς πρὸ 4,000 ἐτῶν. — Τὸ ἔγκορ τῶν ἀνακαλύψεων. — Κινηματοφωφον. — Ἡ χρωσκόπια τῶν θιάσων. — Μία οὐτοπία, ἡ ὁποία θα γίνῃ γεγονός. — Καταργοῦνται οἱ πολεμικοὶ ἀνταποκρίται!

Εἰς ἀνυπολόγιστον ἐνδιαφέροντος ἀνακάλυψιν ἤγγελλθη, ἐξ Ἀγγλίας τὴν φερόν αὐτήν. Ὁ καθηγητὴς τῆς χημείας Ramsay ἐπέτυχε τὴν μεταστοιχείωσιν τῆς ὕλης καὶ τὴν μετατροπὴν τῆς ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας

εἰς ὕλην. Ἀμφότερα ἐθεωροῦντο ὡς ὄνειρα, ἀναγόμενα εἰς τὴν ἀλχημείαν. Διὰ τῆς πρώτης ἀνακαλύψεως, ἐκ τῶν 80 περίπου στοιχείων ἐξ ὧν ἡ ὕλη συνίσταται, τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν μετετέτραπῃ εἰς ἄλλο, παρήχθη δὲ οὕτω τὸ «νέον», ἀέριον στοιχεῖον ἀδρανὲς μέχρι τοῦδε εἰς γῆν εἰς τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα, ἐξ ὕδατος, ὡς καὶ τὸ στοιχεῖον «ἥλιος» ὅπερ εἶνε πολυτίμον, ὅσον σχεδὸν καὶ τὸ ράδιον, ὡς πηγὴ ἐνεργείας καὶ ὅπερ σχηματίζεται δι' ἀλλαγῆς τίνος τῶν ὄρων τοῦ «Νέου».

Ἡ ἀνακάλυψις θὰ ἔχη σημαντικὰς ἐμπορικὰς συνεπείας, θὰ γίνῃ δ' ἀσφαλῶς ἀφορμὴ νέων ἀνακαλύψεων. Εὕρισκόμεθα εἰς τὴν ἀρετηρίαν νέας ἐρεύνης ἐπιστημονικῆς, εἶπεν ὁ Ράμσαι. Εὐτυχεῖς οἱ ἀπόγονοί μου, προσθέτω ἐγὼ ὁ ἀνίδεος τῶν χημικῶν στοιχείων ταπεινὸς χρονολόγος.

Αἱ ἀνακαλύψεις διαδέχονται ἀλλήλας. Ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἀμερικὴ πρωταγωνιστοῦν ἐν τῇ ἀμίλλῃ ταύτῃ. Ἡ φυσικὴ, ἡ βιολογία, ἡ ἱατρικὴ, ἡ χημεία, ἡ γεωγραφικὴ ἐξερευνηθεῖς, ἔκαμαν μεγάλας κατακτήσεις. Αἱ νεώτεροι ἐπιστημονικαὶ ἀναζητήσεις ἐτροποίησαν ἢ συνεπλήρωσαν προγενεστέρους, αἵτινες ἀπέδωκαν οὕτω χρησιμώτεροι εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν.

Δύναται νὰ γραφῇ ὅτι ὅλη ἡ γῆ ἀνεκαλύφθη μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ βορείου πόλου ὑπὸ τοῦ Πύαρου καὶ τοῦ Νοτίου ὑπὸ τῶν Ἀρσὺνδσεν καὶ Σκότ. Ἡ φυσικὴ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπλούτισθη μὲ τὸ ἀσύρματον τηλεφώνων, ὅπερ θὰ ἐνισχύσῃ τὴν παγκόσμιον πρόδοτον.

Ἄλλ' ἐὰν αἱ προσπάθειαι τῶν ἐπιστημόνων τείνουν εἰς τὴν διεκκόλυσιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ὁ Καρρέλ, καθηγητὴς ἐν Ν. Ὑόρκῃ, ὁ λαβὼν ἐφέτος τὸ βραβεῖον Νουμπέλ, προχωρεῖ ἔτι περαιτέρω, ἀποδεικνύων ὡς δυνατὴν τὴν μεταφύτευσιν ζώντων ἰσθμῶν ἢ καὶ ὀργάνων ἐξ ἑνὸς ζώντος σώματος εἰς ἄλλο καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ζωῆς τῶν ἰδίων σωμάτων ἐν ἀπομονώσεσι. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη διανοίγει εὐρύτατον ὄριζοντα νέων ἀνακαλύψεων πρὸς παύτασιν τῆς ζωῆς καὶ σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐκ τοῦ θανάτου. Κατώρθωσε νὰ ἐξαγαγῇ νεφροὺς, καρδίαν, στομαχόν, ἔντερα ἐκ τοῦ σώματος ὅστις φρονεθῆντος κυνὸς καὶ τὰ διατήρησεν ἐκτελοῦντα πάσας τὰς φυσικὰς λειτουργίας τῶν ἐπὶ δέκα ὥρας ἐκτὸς τοῦ σώματος, ὡς ἐὰν εὕρισκοντο ἐντὸς αὐτοῦ. Μὴ ἔχοντα δὲ οὐδεμίαν ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου, ἀνέτρεψαν καὶ τὴν μέχρι τοῦδε παραδεξιμένην θεωρίαν ὅτι αἱ λειτουργίαι τῶν ἐντοσθίων κυβερνοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐγκεφάλου. Ἀποδεικνύεται οὕτω ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ θὰ παρατείνεται διὰ τῆς μεταφύτευσεως ἐξ ἄλλων ζώων ὀργάνων ἀντὶ τῶν βεβλαμμένων ἀνθρωπίνων. Ἄλλὰ ὑποφύσκει ταυτοχρόνως ἡ ἀθανασία τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὸν Καρρέλ, ἡ μίθεον τῆς ἐπιστήμης, — διότι καὶ ἐὰν δὲν τελειοποιήσῃ τὰ πειράματά του ἀρκεῖ ὅτι θέτει τὰς βάσεις — τὸ σῶμα δὲν ἀποθνήσκει, ἐπερχομένου τοῦ θανάτου, ἀλλὰ διατηρεῖ τὴν ὀργανικὴν ζωὴν του, ἧτις ἐκλείπει βαθμηδὸν ἐφ' ὅσον ἐπέρχεται ἡ χημικὴ ἀλλοίωσις τῶν ἰσθμῶν. Ἄλλ' ὁ Καρρέλ κατώρθωσε νὰ μεταφύτῃ αἱματοφόρα ἄγγεϊα εἰς τὰ ἐντόθια ἐκ ζώων. Θὰ ἐξακολουθῇ δὲ ὁ ἀνθρώπος ζῶν, ἐὰν ἡ ἀπαιτούμενη κυκλοφορία τοῦ αἵματός του ἀποκατασταθῇ διὰ μεταφύτευσεως.

Ἄλλ' ὁ Καρρέλ ἀνατρέπει καὶ ἄλλην θεωρίαν, τὴν Δαρβίνειον. Ἀποδεικνύει ὅτι τὰ τεμάχια ἐνὸς πιθήκου τοποθετούμενα ἐντὸς ἀνθρωπίνου σώματος δι' ἔγχερίσεως δὲν ἐφαρμόζονται τόσον καλῶς, ὅσον τὰ λαμβανόμενα ἐκ ζώων κατωτέρως τάξεως.

Υπάρχουν πολλοὶ βεβαίως ἐπιστήμονες ἰσχυρίζομενοι ὅτι ὁ ἀνθρώπος εἶνε τελειοποίησις τρῦ πιθήκου, ὅθεν κατάγεται. Αἱ γενεαὶ διαδεχόμεναι ἀλλήλας ἐπέφερον εἰς τὸν ἀνατολικὸν σχηματισμὸν τοῦ πιθήκου βελτιώσεις, αἵτινες ἀπέληξαν εἰς τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον. Ὁ προϊστορικὸς «πρόγονος» γάνει ὅπως δῆποτε τὴν τιμὴν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ μένει ἐν κτήνος πάντοτε, πλησιάζον πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ γεννήτωρ αὐτοῦ.

Ἰσως δυσπίστως κινήσῃ τις τὴν κεφαλήν, ψιθυρίζων «Οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον». Ὁ ἐνενηκοντούτης φιλόσοφος Γουόλφραμ εἶπεν ἐσχάτως ἐν συνεντεύξει πρὸς τὰ «Ἡμερήσια Νέα» ὅτι μελετήσας τὴν ἱστορίαν

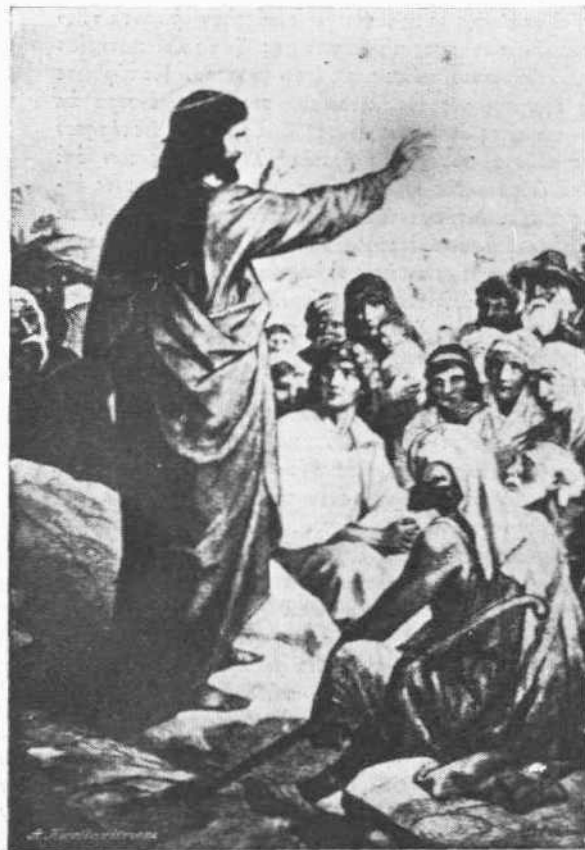
του ανθρώπινου γένους εξ άφορμής των περιφήμων νέων άνακαλύψεων, αίτινες έγινοντο έν Αιγύπτω και ανατρέχουσιν εις εποχήν κατά 7,000 έτη παλαιότεραν της σημερινής, εύρίσκει ότι ουδεμία έγινέτο επιστημονική ή κοινωνική πρόοδος από των αρχαιότατων Αιγυπτίων και Συρίων μέχρι της ναυπηγήσεως των τελευταίων Δρήςνων. Μεθ' όλην δέ την αποταμίευσιν ανθρώπινης γνώσεως, δεν έγινόμεθα εύφύστεροι των αρχαίων. Οι ίδρυται των Πυραμίδων ήσαν εξ ίσου ίκανοί μαθηματικοί ως ο Νεύτων, τό δέ κοινωνικών σύστημά μας από κορυφής μέχρι πυθμένος είναι σε σχέση και πλήρες έγγλήματος.

Άλλά και οι άνασκαφάι της Κρήτης απέδειξαν ότι και Κρήσαι πρό 4,000 έτών ανεθύνοντο με φορέματα όμοια σχεδόν με τάς σημερινάς άμφιέσεις των κομψών Παρισινών. Έφορούσαν φορέματα άντραβέ. Έίχον περιορμιον και φούσταν με φαρμπαλάδες, στηθόδεσμον, φουσκωτά μανίκια, φράντζες, βελάν κλιμακηδόν τεταγμένα κλπ. Άλλά και τά κεντήματα των συγχρόνων του Μίνως δεν διέφερον των σημερινών, ούτε τά κοσμήματα. Άλλα δέ αρχαιότατα εύρήματα αποδεικνύουν είδη κομμώσεως και πέλων του... σημερινού.

(Έπεται τό τέλος)

Δ. Κ.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΝ ΤΗ ΤΕΧΝΗ

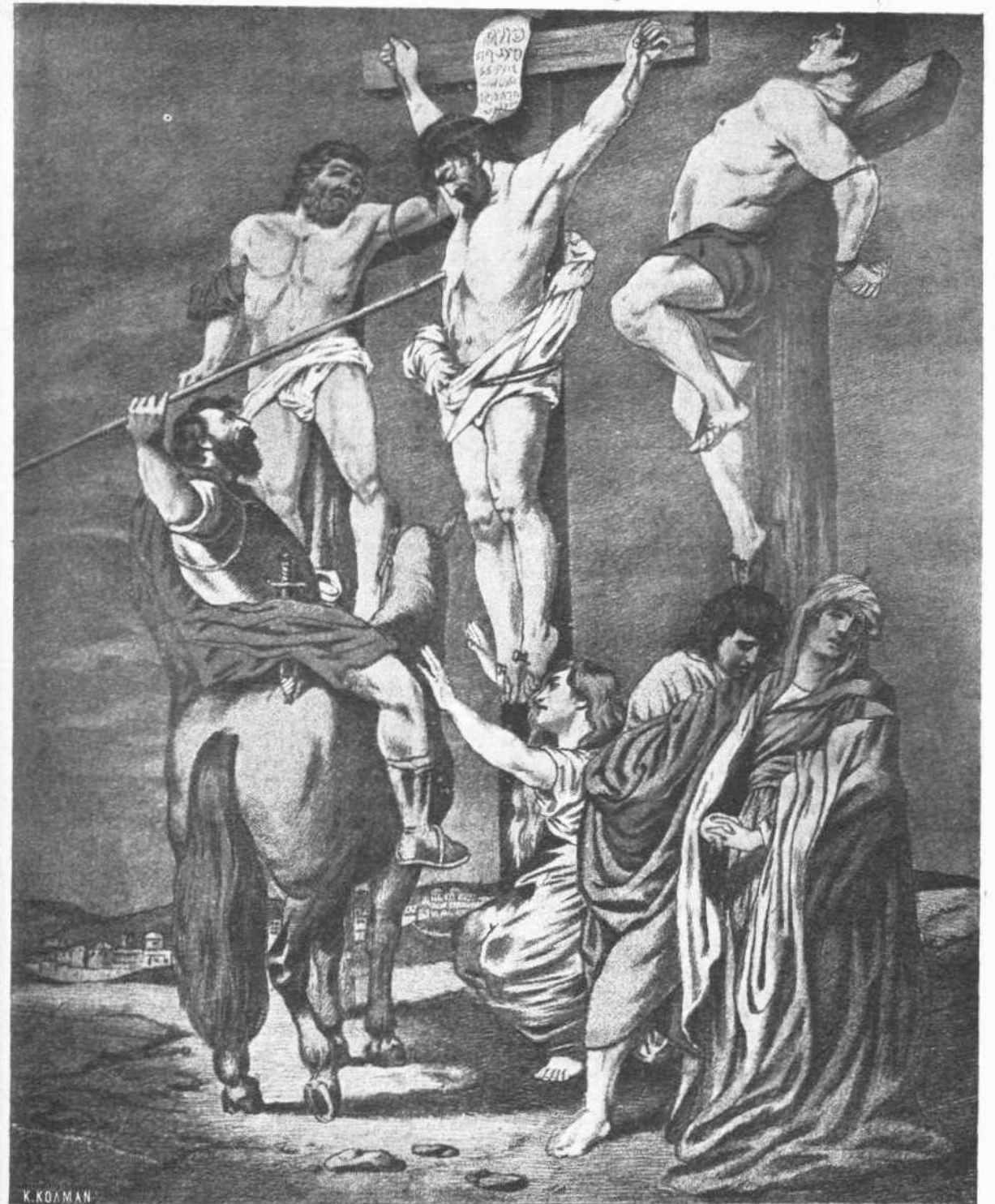

Ο Ίνδοϋς διδάσκων ίπι του Όρουσ

Μαρία ή Μαγδαληνή πρό των ποδών του Ίνδοϋ.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΝ ΤΗ ΤΕΧΝΗ

Λόγχη έκεντήθη...

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ ΛΕΜΠΕΣΗΣ

ΝΑΣ τίμιος και ειλικρινής καλλιτέχνης απέθανε, σχεδόν υπό εχεμύθειαν, έπως επέρατε και την ιαλαιωρημένην του ζωήν. Άγνωστος εις τους περισσοτέρους, αφανής, μονάζων μεταξύ της Σαλαμίνος, πού ήτο ή πατρίς του και ή πηγή των έμπνευσεών του—όπως διά τον Παπαδιαμάτην ή Σκιάθου—και του λόφου του Άστεροσκοπίου, όπου ειχε στήσει, κατά τα τελευταία έτη, τό πενιχρόν του έρημητήριο. Εκλεισε μίαν ήμέραν τά μάτια του, μέσα εις τον θρίαμβον των Έλληνικών νικών, χωρίς κανέναν να πάρη είδησιν τον θάνατόν του, όπως κανέναν δεν έπληρεν είδησιν την ζωήν του. Δεν γνωρίζω αν καμία εφημερίς ανήγγειλε τό πένθος αυτό της Έλληνικής τέχνης, εάν κανέναν σύλλογος εξέδωκε τό σχετικόν ψήφισμα, εάν κανέναν επίσημος ήκολούθησε την πενιχράν κηδείαν του ζωγράφου Έγώ τουλάχιστον έπληροφόρηθη τον θάνατον του Πολυχρόνη Λεμπέση από μίαν Πειραικήν εφημερίδα, όπου ένας άγνωστος θαυμαστής του ειχεν αφιερώσει εύλαβείς γραμμάς εις την μνήμην του, και αι όλοιαί έως εις τό μόνον του μνημόσυνον μέχρι της στιγμής αυτής.

Και όμως τό έργον του Πολυχρόνη Λεμπέση κατέχει ήδη την θέσιν του, μίαν επίσημον και χαρακτηριστικήν θέσιν εις την Νεοελληνικήν τέχνην, και ή καλλιτεχνική κριτική, όταν έλθη ή στιγμή να χωριθθόν τα πρόβατα από τά έρίφια, θα ένατοχληθ ή με αυτό κατά την αξίαν και την σημασίαν του. Διότι δεν έχομεν ώρισμένους πολλούς ζωγράφους μίους με τον Λεμπέσην. Άνεφερα παραπάνω τό όνομα του μεγάλου Παπαδιαμάτη. Έως εις παράτολμον να τό υποστηρίξω εις ένα πρόχειρον και βιαστικόν αντίκρισμα, εις τό έργον όμως του Έλληνος ζωγράφου εύρίσκω, όπως και εις την ζωήν του, όπως και εις ψυχογραφίαν του, κάτι τι πού μου ένθυμίζει διαρκώς και έπιμόνως τον Έλληνα διηγηματογράφον. Δυνατός εις την τέχνην του, όπως εκείνος, δεν έδωκε ποτέ ό ίδιος την σημασίαν πού έναγωνίως έπιζητούν οι άλλοι, εις τον εαυτόν του. Έζητην ό ίδιος εις την σιάν και εις την ιδίαν σιάν εκράτησε τό έργον του. Ένα είδος άσκητικής αυτοπεριφρονήσεως. Ήτο τό χαρακτηριστικόν του. Και όσον αν ή αυτοπεριφρονήσις αυτή και εις τους δύο καλλιτέχνας δύναται να χαρακτηρησθ—υποθέτω ότι εις ή γνώμη του φίλου μου κ. Βλαχογιάννη διά τον πρώτον—ως μία εκδήλωσις βαθυτέρας επιγνώσεως, άριστοκρατικής περιφρονήσεως προς την πεζότητα του περιβάλλοντος και σχεδόν ενός καλλιτεχνικού εγωισμού, και ό εγωισμός αυτός

μού φαίνεται αξιολάτρευτος και παραπολύ ταιριασμένος με μίαν ύψηλήν καλλιτεχνικήν συνείδησιν. Έξω από τους κύκλους των άγωνων και των προτιριβών των έμοιτέχνων του, μακριά από τά χαλκεία της εφημερου ρήμης, πού εις τά δημοσιογραφικά γραφεία, ξένος προς τάς εκθέσεις, όπου πρό καιρού ειχε παύσει να συμμετέχη, έως από βαθυτέραν απογοήτευσιν, έως από συναίσθησιν του περιουθό ακόμη όλων αυτών των παρουσιάσεων προς ένα Κοινόν άνίδεον και αδιάφορον, έπερνούσε τάς ήμέρας του μαζί με τους άθώους, τους ταπεινούς και τους «πτωχούς τω πνεύματι», μεταξύ της γλαπτής ακρογιαλιάς της πατρίδος του και των λαϊκών καφετειών του Θηλείου. Έκει κάπου—κανείς δεν μίς έπληροφόρησε πού—τόν ειρήκεν ό Θάνατος και ένας άγγελος λευκός, μία από τάς ιδανικάς Ραφαηλικάς παρθενίας, πού έξωγράφει εις τους μυστικούς θόλους των εκκλησιών, έπήρε την άθώαν του ψυχήν και την έφερε συλλειτουργόν εμπρός εις την θείαν δόξαν της Πλατυτέρας των Ούρανών.

Ή φήμη! Άλλά τί να την κάμη την φήμην των εφημερίδων και των αίθουσών; Τότοι άλλοι την έχουν! Του έφθανεν ή εκτίμησις των εκλεκτών—την έδέχεται και αυτήν ως δειλή παρθένο—και ήτο άρκετός του τίτλος, ότι ειχε θαυμαστήν του ένα Γύζην. Ό μέγας διδάκκαλος ειχεν ειπει, όχι μόνον μίαν φοράν, προς τους μαθητάς του: — Παιδιά μου, όταν θα πείτε στάς Άθήνας, να μη λείψετε να ιδήτε της τοιχογραφίας του Λεμπέση. Αυτό θα σ'ς ώφελήσῃ πολύ στην τέχνην σας. Ό ίδιος διδάκκαλος έλεγε μολοντούτο προς τους ές Άθηνών νεοφερμένους μαθητάς: — Να ξεχάσετε τώρα όλα όσα μάθατε στάς Άθήνας. Και ν' αρχίσετε απ' τό Άλφα. Ήτο όμως ό διδάκκαλος, πού έδιδε την «καινήν αυτήν έντολήν» προς τους μαθητάς του. — Άθώοι να είσαστε, παιδιά μου, και τίμιοι στην τέχνην σας. Να μη γυρεύετε να γελάσετε τον κόσμο. Και ό Λεμπέσης ήτο ό άθώος και τίμιος τεχνίτης. Τίποτε δεν έβαλε επάνω εις την όθόνην ή επάνω εις τά ιερά κονιάματα των ναών, πού δεν έβγήκεν από τά βάθη της ψυχής του. Από τους συμπαθητικούς αυλόγους της Σαλαμίνος, όπου τό φως διακριτικόν ανασταίνει την λυρικην ζωήν του χωριάτικου σπιτιού, έως τάς ιδανικάς συνθέσεις των τοιχογραφιών του, με τάς σεμνάς Παναγίας και τους φωτεινούς, όλους πνεύμα, άγγέλους του, ή τέχνην του, ισχυρά, πρωτότυπος, λιτή, καλλομένη από αίσθημα, θριαμβεύει εκλεκτή και άριστοκρατική. Και ή ζωή του έσβυσε μαζί με την ζωήν των ήρώων.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΑΠΟ ΤΑ «ΤΡΟΠΑΙΑ»

ΤΕΠΕΛΕΝΙ!

Όπου κι αν είσαι, Λευτεριά, σταμάτησε, Κάμπο, βουνό, νητί ή ακρογιαλιά
Και τά φτερά σου τά κεραύνια κράτησε
Και μιά στιγμή ξεκούρατέ τα πλεία!

Άπ' τά μεγάλα και χρυσά παλάτια σου,
Κάθε σου Πάνθεο, κάθε σου εκκλησιά,
Στρέψε, ό θεά, τά όλόγλυκα τά μάτια σου,
Κι' από του Αιγαίου τά μαγικά νητιά,

Και στό Μπιζάνι αν είσαι, πούχεις στέμμα σου,
Τό πειό τρανό σου απ' όλα τά διαμάντια,
Στρέψε τό άπτραπηβόλο τώρα βλέμμα σου
Και κίττα ένα χωριό πέρα, απ' άγνάντια!

Τό Τεπελένι! Άπό τά ήράκλεια κλέα σου
Είπε τό πειό μεγάλο και τρανό,
Πειό τίμιο απ' τά πετράδια στή ρομφαία σου
Κ' απόλα σου τά τροπάρια πειό κλεινό.

Έκει μιά μέρα ό Τύραννος γεννήθηκε,
— Άνάθεμα σ' εκείνη την ήμέρα! —
Έκει από γάλα κόκκινο άναπήθηκε
Άπ' την καταραμένη του μητέρα.

Ή γέννα εκεί της Χάμιως ή Νερώνεια
Μές σε ταρτάρια σπάθησε σπηλιά
Κ' έπέρασε τά παιδικά του χρόνια
Στήν τίγρινή της μάννας του άγκαλιά.

Συντρόφια δυό του ειχε χαρίσει ή μάννα του,
Τόν Τρόμο για να παίξῃ και τή Φρίκη,
Κοντάρι του, τό δρέπανο του Θάνατου,
Και κάμπο, νάλωνίζῃ, τό Γαρδίσι!

Μά τώρα, με τον άγιο σου τον έρωτα,
Πού κάθε στίγμα της Σιλαβίης ξεπλένει,
Τά βήματά σου εκεί τά χρυσοφέρωτα
Στρέψε, ό θεά, στό άνόσιο τό Τεπελένι!

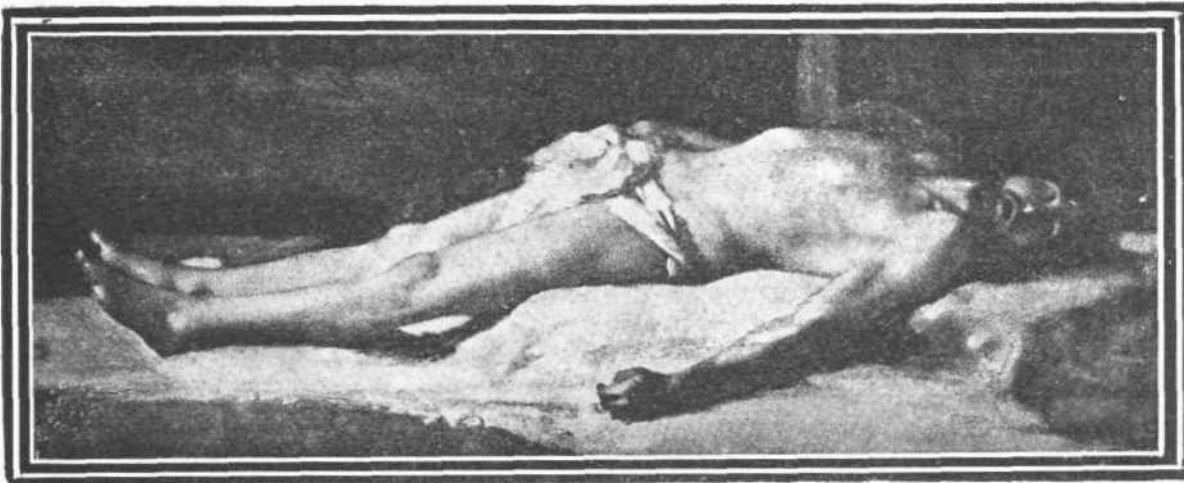
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ

Ο ΑΠΟ ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΟΙΩΝΟΣ

ΚΑΤΑ τάς παραμονάς του συγκρόνου άπελευθερωτικού άγώνος των Έλλήνων, ή ευρύγεια Λάρισα με τους πολλούς στρατώνάς της, με τάς διελθούσας δι' αυτής δέκα μυριάδας στρατιωτών, με τά περιύπτμενα άεροπλάνα και τά διασταυρούμενα αυτοκίνητα, ειχε μεταβληθ ή εις άπέραντον στρατόπεδον. Επί ήμέρας και νύκτας διήρχετο δι' αυτής τό ένοπλιον Έθνος. Ολόκληροι Μερραρχία, πολυάριθμα άνταρτικα σώματα, ομάδες νοσοκόμων άμφοτέρων των φύλων, άτελείητοι σειραί πυρομαχικών και έφοδιοπομπών, μεταφερομένων υπό των έπιταχθέντων πολυαριθμών ίππων, ήμιόνων και βοών, καρabanία έρχομένων εκ Τυρνάβου και παραμεθορίων χωριών φυγάδων οίκογενειών, μυρμηκία έρχομένων άκαταπαύστως έθειλοντών και έφέδρων, όλα έκινούντο ανα τάς πλατείας, τάς οδούς και αυτές τάς πρό της Λαρίσης πεδιάδας, εν ώ επί ήμέρας και νύκτας άντήχουν οι γδούποι των διερχομένων πεζών, ίππέων, άμαξών, κάρρων και ό βόμβος των άεροπλάνων ή τά από των στρατώνων στρατιωτικά σαλπίσματα. Ούτως άποτελείτο δυσπερίγραπτον θέαμα άμα και πανδαιμόνιον, ένθυμίζον, υπό μεγίστας όμως δυσανολογίας, παρασκήνια θεάτρον. Άληθώς δε ήδύνατο κατά τάς ήμέρας εκείνας να παραβληθ ή ή πρωτεύουσα της Θεσσαλίας προς σύνολον άπεράντων και πολυδαίδαλων παρασκηνίων του έργυτάτα αυτής μεγάλου πολεμικού θεάτρον, εν ώ ετελέσθησαν τά καταπληκτικά μεγαλοεργήματα, δι' ών ήλευθερώθη ή Μακεδονία και ή Ήπειρος.

Θεαταί των μεγάλων πολεμικών παρασκευών, παθαινόμενοι και συγκινούμενοι ούχ ήσσαν των διερχομένων προμάχων και μελλόντων νικητών του Σαρανταπόρου, των Γιαννιτσών και του Μπιζανίου, έχοντες συγγενείς ή φίλους μεταξύ αυτών, συνεχριοτιζόμεθα οι μένοντες τότε εν Λαρίση ενεκα ύπηρεσίας μη στρατιωτικής, οι μη ευτυχήσαντες διελ λόγους ήλικίας να κληθώμεν εις τάς τάξεις του άπερχομένου εις τον πόλεμον στρατού. Και παρηκολουθούμεν τάς κινήσεις των στρατευμάτων, και άπεχαιρετώμεν τους εν τώ στρατώ ή έδακρύομεν βλέποντες τους επί κεφαλής των στρατιωτικών σωμάτων εφίππους ιερείς και αρχιμανδρίτας, ή τάς άσπαζόμενας τους υίους ή συζύγους των γυναικάς ή κατοίκους της πόλεως, αναπολύντες τά παθήματά των κατά τον προηγηθέντα άτυχή πόλεμον, παραβάλλοντες τάς σπασμωδικάς τότε κινήσεις προς τάς λελογισμένας και καλώς ύπολογισμένας προπαρασκευάς του σημερινού πολέμου. Αί άκατάπανστοι συγκινήσεις ήμών των άόπλων θεατών της πυρετώδους κινήσεως, των άκροατών του άρξαμένου πολεμικού βόμβου, των όσφραινομένων ήδη όχι την πυρίτιδα, αλλά τους πληρούντας τάς οδούς της Λαρίσης άτμούς της βευζίνης των πολυαριθμών αυτοκινήτων, ειχον προκαλέσει εις τινες ήμών νευρικήν ύπερδιέγερσιν, ιδίως κατά την ιστορικήν νύκτα καθ' ήν έμάθομεν ότι την πρωίαν της επομένης επρόκειτο να εισβάλωσιν εις τό τέως Τουρκικόν έδαφος αι Έλληνικά στρατιά. Δεν μάζ έχώρουν πλέον αι αίθουσαι του «Πανελληνίου», ένθα μέχρι βαθυτάτης νυκτός συνωστίζοντο αξιωματικοί, δημοσιογράφοι, νοσοκόμοι, σύζυγοι αξιωματικών και οι κατά πάσαν ώραν

Μετά την αποκαθύλωσιν

καταφθάνοντες ἐξ Ἀθηνῶν καὶ μὴ εὐρίσκοντες ποῦ νὰ κατακλιθῶσιν. Οὔτε ἠλπίζομεν κατὰ τὰς ὥρας ἐκεῖνας νὰ κλείσωμεν ἡρεμοὶ καὶ ἀσυγκίνητοι τοὺς ὀφθαλμούς, ἐν ᾧ ἐγνωρίζομεν ὅτι μετὰ τρεῖς τέσσαρας ὥρας θὰ ἠκούοντο ἀπὸ τῶν ἐγγύς συνόρων οἱ πρῶτοι πυροβολισμοὶ καὶ ὅτι ἠδυνάμεθα, μακρόθεν, ἀπ' αὐτῆς τῆς πόλεως, νὰ διακρίνωμεν τὰς μυρμικίαις τῶν Ἑλλήνων ἀνερχομένας τὴν παραμεθόριον Μελοῦναν ἢ ἐκβιαζούσας τὰ στενὰ τοῦ Μπογαζίου.

Δύο Ἀθηναῖοι φίλοι, προΐδοντες τὸ ἄσκοπον τῆς ἀποπείρας πρὸς τρίωρον ὕπνον, ἐπρότειναν ὅπως παραμείνωμεν αὐπνοὶ μέχρι τῆς προσδιορισθείσης πρὸς εἰσβολὴν τοῦ στρατοῦ ὥρας. Ἀπορριφθείσης τῆς ἡρωϊκῆς προτάσεώς των, συνεφωνήσαμεν ὅπως συναντηθῶμεν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἰς τὸ ἕψωμα τῆς πόλεως, ἐν ᾧ ποτε ἦτο τὸ φρούριον Λαρίσης καὶ ἀφ' οὗ ἦσαν θεαταὶ αἱ θέσεις, δι' ὧν ἐπρόκειτο νὰ διέλθωσιν αἱ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἐνδόξου ἀρχιστρατήγου στρατιαί. Πρῶτοι δὲ ἡμεῖς οἱ τρεῖς εὐρέθημεν ἐπὶ τοῦ ὑψώματος οὐδὲν ἀκόμη βλέποντες πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα λόγῳ τῆς ἀμυδρότητος τοῦ φωτὸς τῆς ἀμφιλύκης καὶ τῆς νυκτερινῆς ὀμίχλης. Ὁ Ἀθηναῖος φίλος ἠγνόει ὅτι εἰς τὸ γρχφικώτατον ἐκεῖνο ἕψωμα, ἐξ οὗ ἐκτυλίσσεται μεγαλοπρεπέστατον τὸ πανόραμα τῶν πεδιάδων, τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς σειρᾶς τῶν παραμεθορίων ὄρεων, ὑπῆρχε καὶ τὸ ὑπαίθρου ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον τῆς Λαρίσης, εἰς μέρος τοῦ ὁποῖου—ὑπόστεγον ἤδη—ὁ ἀκούραστος ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Ἀρβανιτόπουλος προεφύλαξε μέγαν ἀριθμὸν ἐπιτυμβίων στηλῶν, ἀναθημάτων καὶ ἀναγλύφων, καὶ μᾶς ἐπροκάλεσε νὰ τὸ ἐπισκεφθῶμεν. Δεχθεὶς νὰ γίνω ὄδηγός καὶ εἰσηγητής, ὡς πλειστάκις ἐπισκεφθεὶς αὐτὸ κατὰ τὴν διετὴ ἐν Λαρίσῃ διαμονήν μου, εὐρέθημ πρὸ ἀπροσδοκίτου ἐκπλήξεως—ἀναγνοὺς πρώτην ἤδη φοράν τὴν πρώτην ἐπὶ τετρασμένης ἐπιτυμβίου στηλῆς μονόλεξον ἐπιγραφὴν ΝΙΚΗ. Ἀγνοῶ πῶς με εἶχε διαλάβει καίτοι γεγραμμένη ἐπὶ στηλῆς τοποθετημένης πρὸ τῆς σχηματιζομένης ἐκ στηλῶν εἰσόδου τοῦ

ὑπαίθρου Μουσείου. «ΝΙΚΗ» ἀναφωνοῦμεν καὶ οἱ τρεῖς ἐν ᾧ τὰ βλέμματά μας ἐστράφησαν ταυτοχρόνως πρὸς τὴν Μελοῦναν καὶ τὸ Μπογαζιόπου, ἀνατέλλοντος ἤδη τοῦ ἡλίου, διεκρίνοντο ὡς νέφη κινούμενα βραδέως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ Ἑλλην. στρατεύματα. Ἀνεγνώσαμεν ἐκ νέου τὴν ἐπὶ τοῦ μαρμάρου λαμπρῶν λέξιν καὶ ἐξελάβομεν ταύτην, ὡς ἐκ τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὐρισκόμεθα, ὡς οἰωνὸν ἄριστον ἐξαγγελόμενον ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἀψύχων μαρμάρων, ἀπὸ τῶν ἐρειπίων, τὰ ὁποῖα μᾶς ἀνέμνησαν τοὺς μεγάλους προγόνους.

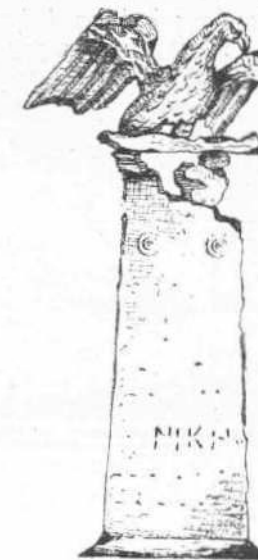
Αἰφνης, εἰς ἐπίμετρον, εἰς ἔντασιν τῆς ἐντυπώσεως, ἦν μᾶς προῖξένθησεν ἡ ἀνάγνωσις τῆς πρώτης λέξεως γεγραμμένης ἐπὶ μαρμάρου, κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην πρῶϊαν τῆς ἐνάργεως τοῦ πολέμου, διακρίνομεν τοποθετημένον ἄνω τῆς στηλῆς ἐκείνης θραῦσμα ἐξ ἄλλου προδύλου μνημείου ἢ ἀναγλύφου, παριστάνον τὸν βυζαντινὸν αἰετὸν, ὡς εἰκονίζεται ἐν τοῖς βυζαντιναῖς ἀγάλμασι ἢ εἰκονίσμασι. Ἡ τοποθέτησις βυζαντινοῦ αἰετοῦ ἄνω τῆς τετρασμένης ἐκείνης ἀναθηματικῆς στηλῆς, ὀφειλομένη ἴσως εἰς τὴν καλαισθησίαν τοῦ φύλακος τοῦ ὑπαίθρου ἐκείνου Μουσείου, μᾶς κατέστησε προληπτικωτέρους ἐν τῇ αἰσιοδοξίᾳ μας καὶ ἀνεζητήσαμεν τὸν φύλακα ὅπως βεβαιωθῶμεν ἂν ἐξ ἰδίας αὐτοβουλίας εἶχε ποτε προβῆ εἰς τὸν συνδυασμὸν ἐκείνων τῆς μαρμαρωμένης νίκης καὶ τοῦ μαρμαρωμένου βυζαντινοῦ αἰετοῦ. Ὁ φύλαξ δὲν ἀνευρέθη κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, οὔτε τὸν ἐπανεῖδα ἐκτοτε ἀπελθὼν ἐκ Λαρίσης. Ἄλλ' ὅταν συνήντησα ἐν Ἐλασσῶνι, ἔφεδρον ὑπολοχαγόν, τὸν ἔφορον τῶν Ἀρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης, τὸν πολῦτιμον φίλον κ. Ἀρβανιτόπουλον καὶ τὸν παρεκάλεσα ὅπως μοι ἐξηγήσῃ ἂν ἐκ συμπῳσεως ἢ ἐν ἐπιγνώσει προσεκολληθήσαν τὰ δύο ἐκεῖνα θραύσματα τῶν ἀναθημάτων, ὁ ἔφορος, ἀνήκων ἤδη εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐλευθερωτῶν τῆς Μακεδονίας, ἐμειδίασεν, ἀφείξ με νὰ νομίζω ὅτι καὶ ἡ λέξις ἐκείνη, ὑπόλοιπον μὴ περισωθείσης ἐπιγραφῆς ἐν ἀναθηματικῇ στηλῇ, καὶ ὁ βυζαντινὸς ἀντὸς ὁ ἐξ ἄλλου μνημείου μετενεχθείς,

ἦσαν οἱ ἀπὸ μαρμάρου οἰωνοὶ τῆς ἤδη πραγματοποιηθείσης νίκης τῶν Ἑλλήνων.

TIM. ΑΜΠΕΛΑΣ

Υ. Γ. Ἐν παρέμενον ἐν Λαρίσῃ ἀκόμη καὶ ἦτο δυνατόν ν' ἀκουσθῆ ἡ εὐχή μου ἢ παράκλησις, ἠθελον προτείνει εἰς τοὺς ἀρμοδίους οἵτινες ἠθελαν ποτὲ σκεφθῆ περὶ οἰκοδομῆσεως Μουσείου ἐν Λαρίσῃ, ἢ εἰς ἐκεῖνους οἵτινες ἠθελον ποτὲ ἀνεγείρει ἐν Λαρίσῃ τρόπαιον νίκης ἢ κενοτάφιον τῶν πεσόντων ἐν τῷ πολέμῳ, νὰ τοποθετήσωσιν ἐν περιόπτῳ θέσει αὐτῶν τὸν ἀπὸ μαρμάρου τοῦτον οἰωνόν, τὰ οὕτω συνδυασθέντα δύο θραύσματα τῶν δύο ἀναθηματικῶν στηλῶν ἢ μνημείων, ἅτινα βλέπει τις εἰσερχόμενος εἰς τὸ ὑπαίθρου ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον τῆς, τοποθετημένα οὕτως :

T. A.

Ὁ ἀπὸ μαρμάρου οἰωνός

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

Ἐκ μακρᾶς κριτικῆς μελέτης τοῦ κ. Δ Καλογεροπούλου περὶ τοῦ ἐκλιπόντος ποιητοῦ Στεφάνου Μαρτζώκη, δημοσιευθείσης εἰς τὴν «Ποικίλην Στοάν» τοῦ 1899, ἀποσπόμεν τὰς ἐξῆς περιχοπίας.)

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ

ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀλήθεια ἦτις εἶνε ἀντικείμενον ἐπιστήμης δὲν πρέπει νὰ εἶνε καὶ ἀντικείμενον τῆς φιλολογίας καὶ μάλιστα τῆς ποιήσεως, ἦτις μόνον ἀντικείμενον ἔχει τὸ καλόν.

Ἡ ποίησις τοῦ Μαρτζώκη ἀκολουθεῖ ἀντίθετον ὁδόν. Ὡς ποιητὴς ἀναζητεῖ τὴν ἀλήθειαν καὶ δὲν ἔχει ἀδικον. Ἡ ποίησις δὲν πρέπει νὰ εἶνε αἰωνίως ἀερόστατον πλήρες ἀσηρημένων ἐννοιῶν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ ἔρμα. Καὶ αὐτὸ εἶνε ἡ ἀλήθεια.

Ὡς ἄνθρωπος, αἰσθάνεται ὁ ποιητὴς ὅλα τὰ πάθη καὶ τὰ μῖση ἅτινα κατατρέχουν τὸν αἰῶνα. Τὰ πάθη αὐτὰ καὶ μῖση, ἀφθόνως τὰ ἐχρησιμοποίησεν εἰς τὴν ποίησίν του, ἥς ἀποτελοῦν τὰ νεῦρα καὶ ἐνίστη τὸν τελικὸν σκοπόν. Δὲν τὰ ἐκφράζει ὁμοῦς ἀπεριστρόφως τὰ ἐνδοῦ με μίαν ἀκτῖνα ἰδανικοῦ, ἦτις ἐπὶ μᾶλλον ἀστράπτει ἐντὸς τοῦ μελανοῦ πλαισίου, με τὸ ὅποιον περιζώνει τὴν ποίησίν του ἢ πραγματικότης. Καὶ οὕτω ὁ ποιητὴς κατορθοῖ καὶ τὴν ἀλήθειαν νὰ περιελθῇ εἰς τοὺς στίχους του καὶ ἀπὸ τὸ ὄνειρον νὰ μὴ ἀποξενουῖται τῆς ἰδανικότητος.

... Ὁ Μαρτζώκης εἶνε ἐλεγκτικὸς ποιητὴς. Οὔτε ρωμαντικὸς εἶνε, οὔτε μεταφυσικὸς, οὔτε συμβολιστὴς,

οὔτε πανθειστὴς. Εἶνε μόνον σκεπτικιστὴς. Ἐχει ἀντίληψιν τῆς τέχνης, ἀλλ' ἀποκρούει τὰς ὑπερβολὰς πάσης σχολῆς. Ἐγκλοποῦται τὰς ἀνταυγείας των, ὄχι τὰς σκιᾶς. Οἱ στίχοι του ἔχουν ἀπειρον αἰσθημα ἀλλ' οὐχὶ ἐκτεθηλυμένον, στροφᾶς ρυθμικᾶς, πτήσεις τολμηρᾶς, ἰδέας ἐκφραστικᾶς.

Παρὰ τῷ Μαρτζώκῃ δύο τινὰ ἐπέδρασαν. Ἡ μελέτη τῆς Ἰταλικῆς ποιήσεως, καὶ ἡ παρατήρησις ἡ μετὰ τῆς θετικῆς προόδου συμβαδίζουσα. Ὁ Δάντης, ὁ Πετράρχης, ὁ Ἀλφιέρης, ὁ Φώσκολος, ὁ Μαντζόνι, ὁ Λεοπάρδης, ὁ Καρδουτσι — ἰδίως οὗτος, ὁ ἀναδείξας τὸν νεοκλασικισμὸν—πνεύματα ἐξόχως ποιητικὰ ἀλλὰ καὶ ἐξόχως φιλελεύθερα τὸν ἐχειραγῶγησαν ἀλλ' ἡ ἐπίδρασις των δὲν εἶνε τοιαύτη, ὥστε νὰ καταντᾶ ἀπλοῦς ἀντιγραφῆς. Δὲν θέλω νὰ εἶπω ὅτι, ἐνιαχοῦ, δὲν ἐκφράζει πρωτοτύπου ἰδέας ἀλλὰ τὸ ἐνδυμα εἶνε νέον, ὥστε νὰ ἡμπορῇ νὰ κεννηθῇ ἐπὶ κατὰ τὴν ἰδιότητά του παρήγαγε. Τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀνοιγόντας εἰς τὸ πολὺ φῶς τῶν μεγάλων Ἰταλῶν ποιητῶν, ἐκούρασαν ἢ δυστυχία, ἢ κοινωνικὴ κακία, ἢ ταπεινότης τῶν αἰσθημάτων. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ συνήντησε πολλάκις.

... Ἡ λατρεία του πρὸς τὴν ἐπιστήμην τὸν ἀπεμάχρυνεν ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ δόγματα. Καὶ ἔμεινεν ὡς ὁ κύριος χαρακτηρισμὸς τῆς ποιήσεώς του ὁ κλασικισμός. Ἄλλ' ὁ ποιητὴς εἶνε πρὸς τοῦτους καὶ σοσιαλιστὴς. Ζῆ καὶ εἰς τὴν Ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σύγχρονον Δύσιν.

Ὁ Μαρτζώκης ἐγραψεν ἐμπνευσμένα ποιήματα καὶ ἰδίως ὅταν ταῦτα πλησιάζουν περισσότερο πρὸς τὸν κλασικισμὸν. Τὰ ποιήματά του φέρουν ἐνίστη ἀτελείας τινὰς ὑπὸ ἔποψιν μορφῆς, ὡς λ. γ. ἐν τῇ γλωσσικῇ ἐκφράσει, ἀλλ' ὁ ποιητὴς μὴ λησμονῶμεν ὅτι εἶνε Ἑπτανήσιος.

Αἱ Ballades—τὰ πρῶτα του ποιήματα τὰ σημεῖοντα κάποιαν ὑπεροχὴν—εἶνε τέλεια δείγματα τοῦ Ἰ-

ταλισμού. Έγραψεν όμως άρχότερα ύπέρτερα ποιήματα διακρινόμενα άλλα διά την περιγραφικότητα, άλλα διά τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης, ὡς αἱ «Φλόγες», τὰ «Σονέτα», ἅτινα ὑπὲρ πάντα ἄλλων ἐν Ἑλλάδι γνωρίζει νὰ γράφῃ ἀπαισίτως, καὶ οἱ «Βάρβαροι στίχοι», οἱ ἔχοντες μέτρον ἀλλὰ στερούμενοι ρυθμοῦ, οὗς πρῶτος μετέφερε παρ' ἡμῶν ἐν τῆς Ἰταλικῆς ποιήσεως. Ἡ ποιητικὴ του ἐν γένει συνδέει τὴν μελιχρᾶν ἀμφιλύχνην τοῦ ρομαντισμοῦ μετὰ τὸ ἐπιβάλλον λυκαυγὲς τῆς ἐπιστήμης.

... Τὸν Μαρτζώκην χαρακτηρίζω μετὰ μίαν λέξιν: Ἀντάρτης. Ὑπέστη στερήσεις—καὶ ἔγεινεν ἀντάρτης κατὰ τῆς πλουτοκρατίας.

Εἶδε τὰς προόδους τοῦ πολιτισμοῦ—καὶ ἔγεινεν ἀντάρτης τῆς Ἑκκλησίας.

Τὸν ἐδασάνειεν ἡ γυνή—καὶ ἔγεινεν ἀντάρτης κατὰ τοῦ πειρασμοῦ τοῦ κάλλους. Ἀντάρτης καὶ ὅταν ἀκόμη θρηνεῖ νεκροῦς φίλους, ἀντάρτης ἐν τῷ ἴδιῳ οἴκῳ, ἀντάρτης κατὰ τῶν κοινωνικῶν ἐθιμοτυπιῶν. Ἀλλ' ἐν τρέφῃ μίση ἀπὸ χαρακτήρος πρὸς ὅ,τι ψευδὲς καὶ παράχρῳδον, αἱ ποιήσεις του ὅμως ἔχουν μίαν γαλήνιον ἀρρενωπότητα, ἐπιδιώκουν τὴν ἀπλοποίησιν φιλοσοφικῶν ἰδεῶν.

Ὅπως ὁ Καμύνης παλαίων ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἐκράτει μετ' ὑψωμένην τὴν χεῖρα ποιημάτων του, οὕτω καὶ ὁ Μαρτζώκης κινδυνεύων νὰ καταποντισθῇ εἰς τὴν κοινωνικὴν τρικυμίαν κρατεῖ πάντοτε ὑψηλὰ ἐν ἰδανικῶν.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΛΟΓΙΟΙ ΠΕΡΙ ΜΑΡΤΖΩΚΗ

Εἰς τὸ δοῦν ἐπὶ τῇ Εἰκοσπενταετηρίδι τοῦ ποιητοῦ Μαρτζώκη γέμισ, ἡ ἐπιτροπὴ τῶν νέων ποιητῶν μαθητῶν του περιέφερον εἰς τοὺς δαιτυμόνας καλλιτεχνικῶν λευκάκια, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔγραψαν προχείρως τὴν γνώμην των περὶ τοῦ ποιητοῦ—μᾶλλον συγχαρητηρίους ἐκδηλώσεις ἐκτιμήσεως. Ἐξ αὐτῶν, παρατίθεμεν τὰς μᾶλλον χαρακτηριστικὰς.

«Σκέψις, πόνος καὶ εὐγένεια πάθους».

Αὐτὸ εἶνε τὸ ποιητικὸν ἔργον τοῦ Στεφάνου Μαρτζώκη.

Χαρίλαος Παπαντωνίου

Ἐτραγοῦδητε τὸν πόνο καὶ μετ' ἐγλύκανε τὴ ζωὴ.

Ἡλ. Βουτιεριδης

Onorate il poeta!

Ἀρ. Καμπάνης

Λίγες εἶνε ἡ στιγμὲς ποῦ συνήντησα τὴν εὐτυχία. Μιὰ ἀπὸ τῆς λίγης αὐτῆς καὶ ἡ στιγμὲς ποῦ μοῦ ἐχώρισαν τὰ ποιήματά σου.

Θεόδ. Συναδινὸς

Ἡ ἱστορία τῶν Νεοελληνικῶν γραμμάτων μετὰ

στοργὴν θὰ περιβάλῃ τὸ ὄνομα τοῦ Στεφάνου Μαρτζώκη.

Δ. Ι. Καλογερόπουλος

Ὡμόφρονες τὸν Πόνο μετὰ τὸ ὑπέροχο τραγοῦδι σου.

Κ. Ν. Κωνσταντινίδης

Γιὰ σένα ἀνεπιτήδευτε, ἀγνέ, εὐγενικὴ Δάσκαλε, τῆς πρὸ θεοῦ μου εὐχῆς καὶ τῆς πρὸ μεγάλης μου ἀφοσίωσις στὸ ὄρατό σου τὸ ἔργο.

Ν. Καρβούνης

Ἀπεθέωσες τὸν Πόνο καὶ τὸν προσηκνήσαμε μετὰ τὴν εὐλάβεια πιπτῶν του καὶ οἱ ὀπτιμισταί.

Ρώμος Φιλύρας

Ἡ ἀγάπη τῶν θαυμαστῶν σου ὡς παρηγορήσῃ τοὺς πόνοους τῆς ζωῆς σου· ὅσο γιὰ τὸ ἔργο σου, μπορεῖς ἄφοβα νὰ τὸ ἐμπιστευθῆς στήν ὑστεροφημίαν.

Μαρίνος Σιγούρος

Οἱ στίχοι σου εἶνε ἐκεῖνοι ποῦ μοῦ ἐσυντρόφευσαν τὴν νεανικὴν μου ἡλικίαν.

Ν. Σπεράντζας

Τιμὴ μου ποῦ βρέθηκα σ' ἓνα τέτοιο γεῦμα, γεμῖτο νειάτα. Εἶνε ἓνα φαινόμενον πῶς ἡ νέα γενεὰ γιόρτασεν ἓνα τιμημένον παλιὸ τῆς Δάσκαλο καὶ ποιητῆ. Τὸ βρισκῶ χαρμόπυνη ἐλπίδα καὶ γιὰ τὴ διαγωγὴ τῆς καὶ γιὰ τὴ τέχνη τῆς.

Ζαχ. Α. Παπαντωνίου

Ἀπάνω ἀπ' ὅλα οἱ νέοι ὡς ἀγαπήσουν τὴν εἰλικρινεῖαν σου καὶ τὴν Ἀγάπη σου στήν ἀλήθεια. Ἐτὶ θὰ ἴδωσιν τὸ Φῶς. Ἀξίζει κανεὶς νὰ γείνη δημιουργός, ἀφοῦ πρῶτα γείνη ἀγωνιστής.

Μ. Παπαστρατηγάκης

Προτοῦ σὲ γνωρίσω ὡς ἄνθρωπο, σὲ γνώρισα ὡς ποιητὴ καὶ σὲ θαύματα· σὲ γνώρισα ὡς ἄνθρωπο καὶ σὲ λάτρεψα· σὸν ποιητὴ ὁ θαυμαστὸς μου, σὸν ἄνθρωπο ἡ λατρεία μου.

Κώστας Δελακοβίας

Σκλάβος τοῦ ἔργου σου, μεγαλόκαρδε ποιητῆ!

Μ. Ροδάς

ΓΥΡΩ ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗΝ

ΔΕΝ πρόκειται νὰ κρίνω τὸ ἔργον τοῦ Μαρτζώκη ἴσως θὰ μοῦ ἦτο πολὺ καὶ νὰ τολμοῦσα· θὰ προσπαθῶ μόνον νὰ ἀναφέρω μερικὰ του ἀνέκδοτα καὶ νὰ ἀποκρυσταλλώσω μερικὰς σκέψεις του, μετὰ τὴν ἰδέαν πῶς μ' αὐτὸ εὐκολύνω κάπως τὸ ἔργον του τὸν κριτικὸν τοῦ μέλλοντος, ποῦ θὰ εἶναι καὶ βιογράφος καὶ ψυχολόγος του συγχρόνως.

Ὁ Μαρτζώκης ἦτο ὁ ἄνθρωπος τῶν μεγάλων παθῶν. Ὁ ἔρωσ στά νεανικά του χρόνια τοῦ ἦτο πάθος ἀφοῦ, ὅπως στήν «Αὐτοβιογραφία του» λέγει κάποτε ἐπεχείρησε ν' αὐτοκτονήσῃ γιὰ μιὰ του ἀγάπην καὶ ἄλλη μιὰ φορὰ ἔγραψε μετὰ τὸ αἷμα του γράμμα ἐλόκληρο σὲ μιὰ ἐρωμένην του. Πάθος τοῦ ἦτο καὶ ἡ φου-

σικὴ σὲ κάθε ἄνθρωπον ἀνάγκη ἐκτιμήσεως ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του. Αὐτὸ μάλιστα τὸν ἔκανε κάποτε νὰ φαίνεται κακός, ἐπεὶδὴ ἠγογγόζετο ἀπὸ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν του νὰ ἐκφράζηται ἐναντίον ἐκείνων ποῦ εὐρισκε—πολλὰς φορὰς ἔχι καὶ ἄδικα μάλιστα—ἐπὶ δὲν τὸν ἐκτιμοῦσαν ἀρκετὰ. Μολταῦτα ἦτο ἀπίερω ἀγαθὸς κατὰ βῆθος. Κάποτε μοῦ ἔλεγε:

—Μιλῶ ἔτσι, ψυχούλα μου, γιὰτὶ θέλω νὰ βγάλω κάθε κακία ἀπὸ μέσα μου καὶ ν' ἀφίσω λευκὴ τὴν ψυχὴν μου.

Καὶ ὁ τρομερότερος ἐχθρὸς του ἀρκοῦσε νὰ τοῦ σταίλῃ ἀπλῶς χαιρετίσματα γιὰ νὰ τὰ ἐσχάσῃ ὅλα ἐντελῶς.

Τόσῃ εἶχε ἀγάπην εἰς τοὺς κλασικοὺς τῆς Ἰταλίας, ὥστε σχεδὸν κανεὶς ἄλλος συγγραφεὺς ἐκτὸς αὐτῶν δὲν τὸν ἐνδιέφερον. Δὲν ἐννοῶ ὅτι ὁ Γκαίτε καὶ ὁ Οὐγκώ καὶ ὁ Σαίξπηρ καὶ οἱ δικοὶ μας κλασικοὶ δὲν εἶχαν ὅλον του τὸν θαυμασμόν· ἀλλ' ὅτι κατὰ τὰ τέσσαρα τελευταῖα χρόνια τοῦλόγιστον, ἔξωδου μετὰ τὴν πνευματικὴν συντροφίαν τοῦ Δάντη, τοῦ Πετράρχη καὶ τοῦ Μαντζόνι. Καμμία περιέργεια δὲν τοῦ ἐγέννησεν ὁ Χάουπμαν ἢ ὁ Οὐάιλντ ἢ ὁ Ἀνατολ Φράνκ. Καὶ τοῦ συμπατριώτου του Δ' Ἀννούτσιο ἀκόμη ἐλίγα ἔργα ἤξευρε.

—Πρέπει νὰ μελετοῦμεν τοὺς παλαιούς, ἔλεγε, προτιμῶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου ἀπὸ τῆς δύσεως.

Τοὺς νεωτέρους συναδέλφους του τοὺς ἠγάπα ὅλους ἀνεξαιρέτως, ὅπως ὅμως ἠμπορεῖσα νὰ ἐννοήσω ἐσεχώριζε τὸν Δημ. Δημακόπουλον, τὸν Καρδούνην καὶ τὸν Κυπραῖον.

Ἡ ἀπλότης του ἦτο θελκτικὴ. Εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἀθετηρίδος τόσοι λόγοι ἀπὸ τοὺς παλαιούς καὶ τοὺς νέους ὠμίλησαν. Εἰς τὸ τέλος κάθε ἐπιλήσεως ἀνεσηκώμετο καὶ ἔβαλε τὸ δεξιὸν χεῖρ εἰς τὸ στήθος διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ ἐν τούτοις δὲν ἀπεχάρησε κ' ἐκεῖνος νὰ εἰπῇ μερικὰ εὐχαριστήρια λόγια καὶ διὰ νὰ μὴν παρεξηγηθῇ ἔλεγε σ' ὅσους ἔβλεπε στὸ «Νέον Κέντρον» τὴν ἄλλην μέραν:

—Εἶγα τόση συγκίνησι ποῦ φοβόμουν νὰ μὴν χάσω ἂν ἔλεγα τίποτι. Σὰς εὐχαριστῶ σήμερα, ποῦ μ' ἐτιμήσατε. Τὸ ἴδιο κόνει.

Παρ' ἔλῃν του τὴν δυστυχίαν ποτὲ δὲν ὠμίλουσε διὰ τὰ οικονομικά του, καὶ ἂν κάποτε τοῦ ἐξέφευγε κάτι, αὐτὸ θὰ ἦτο σχετικὸν μετὰ τὸ παρελθόν του—ὄχι βέβαια καὶ πολὺ χειρότερον τοῦ παρόντος του.—Ὅπως μαντεύω, ἐκρυβε μετὰ ἐπιμέλειαν τὸ παρὲν, διὰ νὰ μὴ νομισθῇ ὅτι προκαλεῖ οἰανδήποτε βοήθειαν.

Ἦτο διαλεκτικώτατος καὶ ὅταν εἶχεν ὄρεϊν ἔλεγε πράγματα θαυμάσια—δηκτικὸς κάποτε, κάποτε διακοσμῆτης καὶ πάντοτε φυσικός.—Πολλὰς φορὰς ἐσκέφθηκα πῶς ἡ μαστροκὴ ἐκλήθησις τοῦ Χριστομάνου θὰ τὸν ἐζήλευε. Θυμοῦμαι κάτι ποῦ εἶπε διὰ νεαρὸν λόγιον ὑποκρινόμενον τὸν διεφθαρμένον:

—Κάνει τὸν διεφθαρμένο γιὰ νὰ μὴν ἐπιχειρήσῃ κανεὶς νὰ τὸν διαφθερῇ καὶ μὴ σὲ πειρασμό...

Στὸ «Νέα ποιήματα» δημοσιεύει ἓνα «Σονέττο» στὸν πατέρα του, ποῦ ἔγραψε 15 χρονῶν αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι τὸ πρῶτον. Πρὸ αὐτοῦ ἔγραψε Ἰταλικά ἓνα δίστιχο γιὰ τὴν μικρότερη ἀδερφήν του, ποῦ πέθανε δύο χρονῶν:

«Ὡ χαρὰ δύο χρονῶν
Ὡ ἀμέτρητη λύπη!»

Διὰ τὸν Μαρτζώκην ἔγραψαν οἱ μεγαλύτεροι κριτικοὶ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἰταλίας, ὡς ὁ Gustave Kahn, ὁ Philéas Lebesgue καὶ ὁ Angelo De Gubernatis. Ἐκτὸς τοῦ γνωστοῦ ἔργου του φαίνεται ὅτι ἐλάχιστα ἀφίνει ἀνέκδοτα· ἀλλὰ καὶ ἡ'ο περιττὸν ν' ἀφίση τίποτε, διότι καὶ κάθε του ποιήμα ἐξεχωριστὰ, μετὰ τὴν εἰλικρινεῖαν εἶναι γραμμένον, ὥστε πληρέστατα ἀντιπροσωπεύει τόσον τὴν τέχνην του ὅσον καὶ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν του δὲν λυπούμεθα διότι ἐγάσαμε τὸν ποιητὴν· τὰ δάκρυά μας χύνονται θερμὰ διὰ τὸν φίλον, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ διδάσκαλος καὶ πατέρας. Καὶ ὅμως, ἂν ἡ φωνὴ του πλέον δὲν ἀκούεται, ποτὲ δὲν θὰ χάσωμεν ἀπὸ τὰ μᾶτια μας τὴν δυνατὴν φυσιογνωμίαν του, εἰς τὴν ὁποίαν μετὰ τὸν δραματικώτερον τρόπον ἐπάλευε τὸ μεδίωμα, διὰ μίαν καλλιτεχνικὴν ἐπιτυχίαν, πρὸς τὸ κλῆμα, διὰ μίαν ἀποτυχίαν ζωῆς. Ὁ Μαρτζώκης θὰ μᾶς μείνῃ πάντοτε ὡς σύμβολον ἀφοσίωσως εἰς ἓνα ἰδανικόν, ὡς σὲ μῦθον θάρρους καὶ εἰλικρινείας.

EMMANOYHL MAGKAKHS

Ἡ Ἑλλη Βικτωρος ὡς Ἀντιγόνη δικαζομένη ὑπὸ τοῦ Κρόντος

Τὸ ῥιζωμα τοῦ Ἰούδα

ΛΥΠΗΤΕΡΑ

Π. Φ.

I.
 μὲν τὰ χεῖλια μου στερῆσαν τὰ φιλιά
 Κι' ἀπὸ τὰ μάτια μου στερῆσαν τὰ δάκρυα—
 Ὡς σεῖς γλυκὰ φιλιά ποῦ ἐχάθητε,
 αὖθις σεῖς διορρα δάκρυα,
 Μὲ κάποιον νεκροσάβανου τὴν ἄκρια
 Τὴν περασμένη μου ζωὴ τώρα σκεπάζω,
 Καὶ καθ' ἐγκόσμιον ποῦ ὁ νοῦς μου θὰ ποδοῦσε
 Καὶ δὲν κρατῶ ἢ τὴν εἰκόνα τῆς ἀγάπης τῆς
 Κι' αὐτὴν-καμημέ-σάν ξεψυχούσε.....

II.
 Κι' εἶνε βαρὺς ὁ πόνος μου ἀπόψε
 Καὶ νεκροκέρρι μοιάζεις, ὦ καρδιά μου,
 Καὶ κάψε, κάψε, θὰ σωθῆς ἀπόψε
 Σκορπάντας τὰ σκοτόδια ἐλόγουρά μου!
 Κάθε καλὸ μου ἐπέταξε ἀπὸ μένα,
 Καὶ μ' ἄφηκε. Καὶ κάτι νυχτοπούλια
 Τραδῆσαν κοντὰ τους, ὦχ ὠμίμενα,
 Μι' ἀγάπη μου ποῦ ἐπίσθη μετὴν πούλια.....
 Κι' ἀπέμεινα μονάχος στὰ συντρίμματα
 Κάποιαι παλιῆς ζωῆς κι' ὄνειρου
 Μὲ λύπες καὶ μετὴν κρίματα.
 Κι' ἐλόγουρα πετοῦν τὰ νυχτοπούλια
 Βραχνάδες-ποῦ μοῦ πῆραν τὴν ἀγάπη μου,
 Ποῦ ἐπίσθη μετὴν πούλια....

ΙΟΥΛΙΟΣ ΜΑΡΚΙΣΣΟΣ

Ποικίλη Λεξις

Πασχαρινὰ ἔδιμα

Εἶνε παραδοξότατα ἀληθῶς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν Γερμανῶν μετὰ τὰ ὅποια ἐορτάζουσι τὸ Πάσχα. Κατὰ τὸ μεσονύκτιον τοῦ Σαββάτου εἰς τὰς πόλεις, ἀλλ' ἰδίως εἰς τὰ χωρία τῆς Γερμανίας, ἀνάπτονται πυρὰι διὰ τὸ ὑποδεχθῆναι τὸν καταπονημένον ἐκ τῆς Σταυρώσεως Χριστόν. Ἐπίσης αἱ πλεῖστοι νεάνιδες ἐξέρχονται μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ μεσονυκτίου κρατοῦσαι λαμπάδας εἰς τὰς χεῖρας καὶ διευθύνονται εἰς τὴν πλησίον ὑπάρχουσαν πηγὴν χωρὶς νὰ προσφέρουν λέξιν. Πρέπει νὰ πῶν ἐκ τοῦ ὕδατος ἐκείνου ὅπως ἐλκύσῃ τὸν νέον περὶ τοῦ ὁποίου ἐνδιαφέρονται. Ἄλλ' ἐπίσης οἱ Γερμανοὶ τῶν χωρίων προπέμπουν κατὰ τὸ Πάσχα καὶ τὸν χειμῶνα, διότι τὸ ἐσπέρας ὅλοι οἱ κάτοικοι μετὰ λαμπάδας εἰς τὰς χεῖρας συνοδεύουν τεραστίαν κοῦκλαν φερομένην ἐπὶ φερέτρου καὶ ἀναπαριστῶσαν τὸν ἀπελθόντα χειμῶνα. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν τὰ παιδία ἐξέρχονται εἰς τὸ δάσος καὶ κόπτοντα κλάδους δένδρων ἐπιστρέφουν

μετ' αὐτῶν θριαμβευτικῶς εἰς τὰ χωρία, κατόπιν δὲ χωριζόμενα εἰς ὁμάδας εἰσέρχονται εἰς τὰς οἰκίας τοῦ χωρίου, ὅπου τῇ συνοδείᾳ καταλλήλων ὄργάνων ψάλλουν διάφορα ἄσματα διὰ τὴν φύγην ὁ δαίμων τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἡ συνήθεια τῶν κοκκίνων αὐγῶν εἶναι ἐπίσης εἰσηγμένη εἰς τὴν Γερμανίαν. Εἰς τὰ χωρία ὁ δήμαρχος εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παράσχῃ εἰς ἐκάστην πτωχὴν οἰκογένειαν ὠρισμένον ἀριθμὸν αὐγῶν.

Ἀναμνήσεις τοῦ Οὐώτε

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐξεδόθη τρίτομος ἱστορία τοῦ μεγάλου Ἀγγλοῦ ζωγράφου καὶ γλύπτου Γεωργίου Φρειδερίκου Οὐώτε, εἰς τὴν ὅποιαν ἀπαντῶνται οὐλίδες τινὲς ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρουσαι τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἕλληνας. Εἶνε αἱ σελίδες τῆς ἐν Ἀθήναις διαμονῆς τοῦ μεγάλου ζωγράφου κατὰ τὸ 1887 καὶ τῆς συνηθείας του μετὰ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ Χαριλάου Τρικούπη.

Ὁ Οὐώτε δὲν ἦτο ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν εἶχε γνωρίσει τὰς Ἀθήνας. Ἦτο ἐρωτευμένος μετ' ἡν Ἀκρόπολιν καὶ διὰ τοῦτο μίαν παλαιὰν τοῦ φίλου, ἢ Εὐφροσύνην Κασσαβίτη (τὸ γένος Ἰωνίδην) τὴν ὅποιαν εἶχε ζωγραφίσαι ὡς κόρην, ἐφρόντισεν ὥστε τὰ δωματῖα τοῦ ζωγράφου νὰ βλέπουν πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν.

Τὸ ἔθρικόν Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, ἡμιτελὲς ἀκόμη, συνεκράτει τὸν γλύπτην πρὸ τῆς κεφαλῆς τῆς Νίκης ἐπὶ ἡμέρας ὀλοκλήρους. Συνεφάνει δὲ ὁ Οὐώτε πρὸς τὴν γνώμην, ὅτι πάντως πρόκειται περὶ ἔργου τῆς σχολῆς τοῦ Φειδίου, ἀν μὴ καὶ τοῦ ἰδίου μεγάλου διδασκάλου.

Ὁ καθηγητὴς Πενρόζ εὗρίσκειτο καὶ ἐκεῖνος τότε ἐν Ἀθήναις, ἀπερροφημένος μετ' ἡν μεγάλην του ἀνακάλυψιν τῶν καμυλιῶν τοῦ Παρθενῶνος, καὶ εἶχεν ἐπὶ ἡμέρας συντροφὸν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τὸν ζωγράφον, ἀκούοντα τὰς θεωρίας του καὶ διαρκῶς μανθάνοντα.

Ἐδῶ εἰς τὰς Ἀθήνας, συνήθιζε νὰ λέγῃ ὁ καλλιτέχνης, δυναταί τις ὑπὲρ πᾶν ἄλλο μέτρος ν' ἀντιληφθῇ ὅτι ἡ Μεγάλῃ Τέχνῃ καὶ ἡ Μεγάλῃ Φύσει εἶνε ἐν καὶ τὸ αὐτό. Ἡ συγκινοῦσα ὠραιότης τοῦ ἔργου τοῦ Φειδίου δὲν εἶνε διάφορος τῆς συγκινησεως, τὴν ὅποιαν γεννᾷ ἡ μεγάλη Φύσις. Ἀπὸ τοῦ Παρθενῶνος θὰ ἠδυνάμην νὰ προχωρήσω χωρὶς ἀλλαγὴν αἰσθημάτων εἰς πινακοθήκην ἔργων τοῦ Τισιανῶ καὶ τοῦ Τινορέτου.

Ὁ πρωθυπουργὸς Τρικούπης, τῇ ἐπιμονῇ τοῦ φίλου του Ἀλέκου Ἰωνίδη, ἔσπευσε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ ποζῆρῃ κατ' ἐπανάλησιν πρὸ τοῦ μεγάλου ζωγράφου διὰ τὴν εἰκόνα του. Ἡ πρόβδος τῆς εἰκόνης ἡμῶς ἀνεκτέθη ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἕνεκεν ἀσθενείας· ἀλλὰ καὶ καθ' ἣν ὥραν ἐπέλασεν, ἡ ἐργασία ἐπροχώρει πολὺ δύσκολα, διὰ τὴν συνήθειαν τοῦ πρωθυπουργοῦ νὰ ἡμιλῇ διαρκῶς μετ' ἡν παρισταμένην ἀδελφὴν του καὶ μετ' ἡν ἴδιον τὸν ζωγράφον.

Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης προκειμένου, ὁ Τρικούπης ἦτο γνώμης ὅτι ὡς ἀγαθὸν ὁ Ἐρμῆς τοῦ Πραξιτέλητος εἶνε τι ἀνυπερέβλητον, τὴν ὅποιαν γνώμην δὲν συμφερόμετο ὁ Οὐώτε, φρονῶν ὅτι ὁ Πραξιτέλης δὲν ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν Φειδίαν, διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ ποιητὴς τῆς Προμάχου ἀπερροφᾶτο ἀπὸ τὸν τύπον τοῦ ἀγάλματος, τοῦθ' ὅπερ εἶνε τὸ μέγιστον, παρέβλεπε δὲ τὴν ἐπιφανείαν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Πραξιτέλην, ἐνδιαφερόμενον κυριώτατα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐμφάνισιν, τοῦθ' ὅπερ διὰ τὸν Οὐώτε ἐσήμαινε κατὰπτωσιν.

Ὁ Τρικούπης ὠμίλησε μετ' ἡν Ἀγγλον ζωγράφον καὶ περὶ γλώσσης· ἐξεφράσθη δὲ κατὰ τῆς προσπαθείας μερικῶν φιλολογοῦντων διὰ τὴν ἀναείωσιν τῆς χρήσεως τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς.

Ὁ Ἕλλην πρωθυπουργὸς ἐφρόνει—λέγει ὁ Οὐώτε,—ὅτι τὸ τοιοῦτον ἦτο λάθος, καθόσον ἡ γλῶσσα ἐξελίσσεται αὐτομάτως ἀντιπροσωπεύουσα τὰς ἀνάγκας τῆς φυλῆς ἢ ἀκόμη καὶ τὰς ἀνάγκας ἰδιαιτέρων γενεῶν. Κατ' ἀκολουθίαν τὸ νὰ ἐπιβάλλῃ τις διὰ τῆς βίας ὠρισμένον τύπον γλώσσης εἰς ἕνα λαὸν εἶνέ τι ἀφύσικον διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ ὠρισμένος αὐτός τύπος ἄλλης ἐποχῆς δὲν θὰ ἠδύνατο ἐπαρκῶς νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἐντελῶς διαφόρους σημερινὰς συνθήκας τῆς ζωῆς.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, κατὰ τὸν Τρικούπην πάντοτε, τῆς προσπαθείας πρὸς ἐπιβολὴν τῆς ἀρχαίας γλώσσης εἰς τὴν σημερινὴν ζωὴν θὰ ἦτο νὰ παραχθῶσι γραμματικοὶ μᾶλλον, παρὰ ἄνθρωποι μετ' ἰδέας.

1913 ἢ 1918;

Τὸ 1913 ἐπειδὴ λήγει εἰς 13 θεωρεῖται ὡς δυσωσίων. Οἱ ἀριθμοὶ τοῦ ἔτους 1453 τῆς πτώσεως τῆς

Κωνσταντινουπόλεως προστιθέμενοι δίδουν ἀδροίσμα 13. Ἀλλὰ καὶ τὸ 1912 πάλιν μᾶς δίδει 13 Ἄρα τὸ ἐν ἔτος, ἐκμηθεύει τὴν πρόληψιν διὰ τὸ ἄλλο. Ἀλλ' ἡσχάστε. Ὁ Ἰταλὸς ἀστρονόμος Βεκερτάν ἀποδεικνύει ἐπιδιανύσασιν τὸ ἔτος 1918 καὶ ὄχι 1913. Ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη 6 ἔτη πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς χρονολογίας, ἦτοι 15 μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἡρώδου.

Βασιρικὸν ἀνέκδοτον

Τὸ Βασιλικὸν τοῦ Μαυροβουνίου εἶνε, ὡς γνωστὸν, μία φιλεῖα ἀετῶν, ἐν φρούριον πετρώδες, τὸ ὅποιον χάνεται ἐντὸς τῶν ἑσφῶν.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκος Ἰωσήφ, εὗρισκόμενος εἰς τὸ Κάτταρον, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Νικολάου, εἶπεν πρὸς αὐτόν, ἀτενίζων πρὸς τὰς κορυφὰς τοῦ μικροῦ Βασιλείου;

— Ἀδελφέ μου, κατοικεῖτε πολὺ ὑψηλά.
 — Εἶνε ἀκηθές, ἀπήντησεν ὁ μικρὸς Βασιλεὺς τοῦ Μαυροβουνίου πρὸς τὸν μέγαν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας· οἱ Τούρκοι μοῦ ἐπῆραν τὴν γῆν, οἱ Αὐστριακοὶ τὴν θάλασσαν· δὲν μοῦ ἀπέμεινε παρὰ ὁ οὐρανός.

Ἐόντομα

Τὸ κρανίον τοῦ φιλοσόφου Καρτεσιῦ, ἐν τῷ Παρισίῳ Μουσείῳ τῆς Φυσικῆς ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε γνήσιον συνεπεία παραβολῆς μετ' ἡν περιφρημον εἰκόνα τοῦ Φραντς Χάλς.

— Εἰς τὸ Παρίσι ἐδόθη μέγα γεῦμα τῶν «Αἰσοδόξων». Οἱ Αἰσιόδοξοι ἐπιδιώκουν τὴν εὐημερίαν τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν βελτίωσιν τῆς υγείας, τὴν χειραφέτησιν τῆς γυναίκας, τὴν διάδοσιν τῆς ἐπιστήμης, τὴν ἀδελφοποίησιν τῶν λαῶν.

— Ἀπέθανεν ἐν Ρώμῃ ὁ Ἀμερικανὸς δισεκατομμυριοῦχος Μόργκαν. Αἱ θωρακὶς του ἐν ζωῇ ἀπειράριθμοι. Εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς τέχνης ἐν Ν. Ὑόρκῃ εἶχε κάμη θωρακῶν ἀντικειμένων ἀξίας 20 ἑκατομμυρίων, ἢ ἑκατομ. εἰς ἕνα Λάκειον διὰ βιβλιοθήκην, ἑκατοντάδας δὲ χιλιάδων εἰς Πανεπιστήμια.

— Εἰς τὸ θέατρον τοῦ Κόδεν Γκάρτεν ἐν Λονδίῳ θὰ ἐμφανισθῇ κατ' αὐτὰς μίαν πρωτότυπον καλλιτέχνην, ἢ πιανίστρα Μις Ἐβελιν Βέμπ, ἣτις εἶνε μονόχειρ, εἶνε δὲ μίαν τῶν ἀρίστων καλλιτεχνίδων τοῦ κόσμου διακρινόμενη καὶ εἰς τὰς δυσχερεστέρους ἀκόμη ἐκτελέσεις. Ἐχει πλεῖστα μετάλλια.

— Εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῶν Βρυξελλῶν ἀνεκαλύφθη πρὸ πινος μία «Συνέχεια διὰ λαγοῦτον» τοῦ μεγάλου μουσουργοῦ Τζιόσάνι Σεβαστιάνου Μπάχ παραμείνασα ἀνέκδοτος μέχρι σήμερον. Ἡ σύνθεσις ἐγένετο μετὰ τοῦ 1720 καὶ 1722.

Περίεργον ἄγαμμα

Ἐν τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ τουρκοβαλκανικοῦ πολέμου εἶνε ἡ διάδοσις εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰς ἐξοχὰς τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν περιεργῶν ἀγάλματος, ὅπερ συλλίσταται εἰς τὴν ἀναπαράστασιν ἐπὶ ἐνός μόνου τεμαχίου ἔλλυου τῶν πεσόντων στρατιωτῶν, μετὰ χρωμάτων ἐρυθροῦ καὶ κυανοῦ.

Αἱ μορφαὶ αὐταὶ τοποθετοῦνται εἰς μέρη πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ νεκροῦ ἢ εἰς τὸν τόπον ὅπου οὗτος ἐπεσεν, ἐὰν εὗρισκεται ἐν τῇ χώρᾳ.

Νῦν τοιαῦτα ἔλλινα ἀγάλματα εὗρισκονται εἰς τὰς συμμάχους χώρας εἰς μέγαν ἀριθμὸν.

ΙΒ' :

Επειδή ημφισβητήθη αν πρέπει να λάβη ο νέος Βασιλεύς Κωνσταντίνος τον αριθμόν ΙΒ' ή «Πινακοθήκη» εγκαίρως απηυθύνθη προς τους ειδικούς παρ' ημίν ιστορικούς, υποβαλούσα το ερώτημα αν ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, ο τελευταίος Αυτοκράτωρ του Βυζαντίου, ήτο οντως ΙΑ'. Κατόπιν, εφημερίς καθημερινή έθεσε το ερώτημα αν πρέπει να ονομασθή ο Βασιλεύς Κωνσταντίνος Α' ή ΙΒ', άλλ' εν τώ ερωτήματι τούτω ένπηρηχε και το ερώτημα της «Πινακοθήκης».

Εν τούτοις, αποβλέποντες εις την εξακριβω-

σιν της ιστορικής αληθείας, θέλομεν έρευνήση το ζήτημα από καθαράς επιστημονικής αποψφως ίνα διαφωτισθή ή κοινή γνώμη, καιτοι αυτή απεφάνθη ήδη, εις την ούσιαν μάλλον αποβλέψασα, περι του αριθμού Δωδεκάτου. Οί καθηγηται του Πανεπιστημίου κ. κ. Δάμπρος, Σωτηριάδης, Αδαμαντίου και ο ιστορικός συγγραφεύς και καθηγητής κ. Κρέμος είχαν την καλωσύνην να απαντήσουν εις το ερώτημά μας. Αί απαντήσεις των, ως και τα επί των άλλαχου διατυπωθεισών γνώμων συμπεράσματα θα δημοσιεύσωμεν εις το προσεχές τεύχος, ελλείψει ήδη χώρου.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Συνήλθεν ή Γεν. Συνέλευσις των Μετόχων της Τραπεζής Αθηνών, καθ' ην άντεπροσωπεύθησαν 160,000 περίπου μετοχάι. Έν άρχή άνεγνώσθη ή έκθεσις του Διοικητικού Συμβουλίου της Τραπεζής, ήτις εις τα κυριώτερα σημεία έχει ως εξής :

Κύριοι Μέτοχοι,

Κατάπληκτοι άκόμη και συντετριμμένοι εξ οδύνης επί τώ ούτως άδοκώτω θανάτω του αγαωωτέρου των Βασιλέων, θεωρούμεν καθήκον επιβαλλόμενον, όπως, πριν ή εισέλθωμεν εις τα έργα, δι' α συνεκλήθη ή παρούσα Συνέλευσις, προσκαλέσωμεν αυτήν να εκφράση, μεθ' ημών όλην την συμμετοχήν, ήν έλαβεν εις το μέγα τούτο ένθικόν πένθος και όπως, εάν ευαρεστήται, ψηφίση, ίνα μακαρινή προτομή του Γεωργίου Α' στηθή εν τή αίθουση των Γενικών ήμών Συνελεύσεων, δια να ένθυμιζή πάντοτε κατά τας συναθροίσεις ήμών τον λαοφιλή Βασιλέα, όστις τοσοούτο έπέδεικνυεν ένδιαφέρον δια πᾶσαν εν τή χώρα ήμών πρόσον και όστις επί όλόκληρον πεντηκονταετηρίδα μετ' αληθούς πατρικής μερίμνης διήθυνε τας τύχας της πατρίδος, ευτυχίας τούλάχιστον πρό του θανάτου του να έδη πραγματοποιουμένην ούσιώδη επέκτασιν των όριών αυτής, χάρις εις την νικηφόρον προέλασιν του ένδόξου στρατού μας υπό την κραταιάν ήγεσίαν του νέου μας Βασιλέως.

Μετα την επίτελεσιν του όλιθερου τούτου καθήκοντος εισερχόμεθα εις την εξέτασιν των λογαριασμών της ληξάσης χρήσεως, ους σᾶς υποβάλλομεν, ως συνήθως, θέλομεν δ' είσηγηθή ήμίν ευρύτερον τᾶ του προγράμματος της οικονομικής και διοικητικής αναδιοργανώσεως της Τραπεζής, το όποιον θεωρούμεν ένδεικνυόμενον εκ των περιστάσεων και των πραγματικών της Έταιρίας ήμών συμφερόντων.

Το Συμβούλιον εξιστορεί μετά ταύτα τᾶ των κρίσεων, αίτινες άλλεπαλλάγηλο: επήλθον κατά τᾶ τελευταία έτη εν Αίγύπτω και Ανατολή, σχόντα φυσικώς ούσιώδη επίδρασιν και επί των της Τραπεζής.

Άλλ' ένω ή θέσις δεν ήτο βεβαίως ευχάριστης υπό την έποψιν των συσσωρευθεισών ζημιών, μάς ένειάρρυναν εξ άλλων λιαν σπουδαίως τᾶσόν τον γεγονός: κολασσασίαις άντοχής, ήν έπεδείξατο ή Τράπεζα κατά το διάστημα των τελευταίων κρίσεων, όσον και ή εύκολια μεθ' ής συνεκεντρώσαμεν άρκούτως σημαντικάς εισπράξεις, παρά το εξαιρετικώς άντίξοον των περιστάσεων. Έπί πλέον δε και κυριώτερον αί νίκαι του ένδόξου στρατού μας ήλθον να εξασφαλίσωσιν εις την χώ-

ραν μας επέκτασιν συνόρων ανέλπιστον πρό όλιγων ακόμη μηνών και διανοίγουσιν εις τον Έλληνισμον όλόκληρον νέους και εύρυτάτους όρίζοντας δράσεως.

Εύρισκόμενοι όθεν εις τας παραμονάς μιᾶς τοιαύτης περιόδου, επί πολύ έσκέφθημεν εάν έπρεπε να εξακολουθήσωμεν έφαρμόζοντες το πρόγραμμα το όποιον είχομεν χαράξει των βαθμιαίων αποσβέσεων, υποβάλλοντες χάριν τούτων το μέρισμα της Τραπεζής εις νέαν έτι αισθητοτέραν περικοπήν ή και διακόπτοντες όλοσχερᾶς τούτο επί δύο ή τρία έτη, ή εάν θα ήτο προτιμότερον να προδῶμεν εις το ριζικόν μέτρον της άμέσου αποσβέσεως των ζημιών προς εξυγίανσιν του Ένεργητικού μας, όπως ένισχυομένου συγγρόνου και δια νέων ύλικών μέσων εύρεθώμεν έτοιμοι να επαναλάβωμεν άρτίαν την δράσιν ήμών και την διανομήν των μερισμάτων μας εν τή νέᾳ περιόδῳ εργασιών, ήτις αναμένεται εν όλη τή Ανατολή άμα τή συνομολογήσει της ειρήνης.

Τους επί του ζητήματος τούτου ήμτέρους διαταγμούς διασκέδασαν κυρίως οι εν Γαλλίᾳ φίλοι μας, οιτινες αντιπροσωπεύουσιν έμμέσως την πλειονοψηφίαν των μετόχων μας, είχαν δε κατά διαφόρους περιστάσεις την εύκαιρίαν να εκτιμήσωσι την ζωτικότητα της Τραπεζής ήμών, και διή και τελευταίως εξ άφορμής της από κοινού γενομένης λεπτομερούς μελέτης και εκτιμήσεως, συμπεράσμη τής όποιίας υπήρξαν αί άποφάσεις, ως υποβάλλομεν ήμίν σήμεραν προς εξασφάλισιν της άμέσου εξυγιάνσεως και αναδιοργανώσεως της Τραπεζής διοικητικώς τε και οικονομικώς.

Επιθυμούντες, ως έρρέθη, να ήμεθα έτοιμοι και ύλικώς ένισχυόμενοι δια την επανάληψιν της δράσεως της Τραπεζής, άμα τή καταπαύσει του πολέμου, προσεπαθήσαμεν να συνδύσωμεν το έργον της εξυγιάνσεως μετά συγγρόνου αύξήσεως του μετοχικού ήμών κεφαλαίου, δι' ή: άποκατασταθήσεται τούτο και αύθις εις 60,000,000, εἴμεθα δ' εύτυχέως δυνάμενοι να σᾶς αναγγειλωμεν, ότι παρά την άβιβαίότητα της διεθνούς καταστάσεως και τας εκ ταύτης ένόητους δυσχερείας, ήδυνήθημεν χάρις εις την άμέριστον συνδρομήν, ήν άπαξ έτι παρέσχον ήμίν οι εν Παρισίοις ήμτέροι φίλοι, να εξασφαλίσωμεν όριστικώς την άμεσον και εξ όλόκληρου πραγματοποίησιν του συνδουαμίου τούτου, εις όν συμμετέσχη και ή Έθνική Τράπεζα της Ελλάδος κατά δύο έκατομμύρια.

Φροντίς ελήφθη παρᾶ του Συμβουλίου σας, όπως

διαφυλαχθή ήμίν εις το άρτίον δικαίωμα προτιμήσεως επί των εν λόγω 150,000 νέων μετοχών, αίτινες εκδοθήσονται μετά τοκομεριδίου πρώτης εξαμηνίας 1914, θα λάβωσι δε τόκον 60/0 έπί τοις δια την χρονικήν περίοδον, ήτις θέλει μεσολαθήσει από της ήμέρας της καταβολής μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1913.

Ούτω παρέσεται ήμίν το μέσον εύρείας συμμετοχής εις συνδουαμόν έπιτρέποντα την εις το άρτίον άποκτησιν μετοχών, αίτινες και ήδη διατιμῶνται άρκούσας ύπέρ το άρτίον μονάδας, άλλ' είναι λογικόν να τύχωσιν έτι μείζονος ύπερτιμήσεως μετά την πραγματοποίησιν του συνδουαμίου τούτου, πρό πάντων εάν άποκαταστήσεται ταχέως της ειρήνης, επακολουθήσῃ ή άναμνησμένη περίοδος ήσυχίας και ήμαλῶν εργασιών, ή: βεβαίως θα επωφεληθή και ή ήμετέρα Τράπεζα λόγω της εξαιρετικής θέσεως, ήν έχει εν όλη τή Ανατολή.

Άλλ' ή αναδιοργάνωσις της Τραπεζής, εις την μελέτην της όποιας από πολλού καταγιόμεθα, πρόκειται να συμπληρωθή και διοικητικώς, δια διαφόρων μέτρων, ών πολλά πρό πολλού ήδη άποφασισθέντα εδέησε να αναβληθώσιν ή να άφειθώσιν ήμιστελή, ένεκα των διαφόρων κρίσεων και του μεσολαθήσαντος πολέμου. Έκτός τούτου όμως έννομήσαμεν, ότι ένδεικνυτο να συνδύσωμεν μετά του εκτεθέντος προγράμματος οικονομικής αναδιοργανώσεως και σειράν διοικητικών μεταρρυθμίσεων τας όποιας επίσης από πολλού έχομεν υπό μελέτην.

Αί μεταρρυθμίσεις αύται, εις ας άφορῶσιν αί υποβαλλόμεναι ήμίν σήμεραν τροποποιήσεις του Καταστατικού, περιστρέφονται περί δύο κύρια σημεία:

α') Την οργανώσιν συστηματικώτερου και ουσιαστικώτερου ελέγχου των ήμετέρων υποκαταστημάτων και εργασιών εν γένει από μέρος του Γαλλικού στοιχείου, το όποιον, καθώς γνωρίζετε, ένδιαφέρεται δια μιγαλειτέρας ότημέρας αναλογίαν του κεφαλαίου ήμών, εις τρόπον ώστε ένω θα παρέχγηται ούτως εύλογος ικανοποίησις εις τᾶ Γαλλικά κεφάλαια, θα καρπωθή και ήμεσις τα αγαθά άποτελέσματα ένός επί πλέον ελέγχου και ένεργωτέρας παρεμβάσεως των Γάλλων συναδέλφων μας εις τᾶ σπουδαιότερα ζητήματα.

β') Την αναδιοργάνωσιν της Κεντρικής Διοικήσεως κατά το ύπόδειγμα των μεγάλων Γαλλικών Τραπεζών, ήτις θα έχη ως συνέπειαν την εξασφάλισιν κρείττονος λειτουργίας των διαφόρων υπηρεσιών και την συγκέντρωσιν όλων των έξουσιών εν τώ Διοικητικώ Συμβούλιῳ.

Η πρώτη κατηγορία των προτεινομένων μεταρρυθμίσεων περιλαμβάνει τᾶ ακόλουθα κυρίως μέτρα :

α') Καθίερωσιν δια του Καταστατικού της συμφώνας τή άποφάσει της Γενικής ήμών Συνελεύσεως της 2)15 Μαρτίου 1911 εγκατασταθείσης εν Παρισίοις και λειτουργούσης έκτοτε Έπιτροπής και ένίσχυσιν της Έπιτροπής ταύτης όπως δύναται συστηματικώτερον να παρακολουθή τας εργασίας της Τραπεζής και να γνωμοδοτή επί των σπουδαιότερων θεμάτων.

β') Υόρυσιν εν Παρισίοις Υποκαταστήματος, επερχομένου συγγρόνου ως όργανον της εν Παρισίοις Έπιτροπής, θα δυνηθή προς τούτοις, ελπίζομεν, ου μόνον τα πολλαπλά εν Γαλλία συμφέροντα να εξυπηρετήσῃ, άλλᾶ να χρησιμεύσῃ σύν τῷ χρόνω ως αληθής σύνδεσμος μεταξύ του Γαλλικού κεφαλαίου και των Έλληνικών υποθέσεων, εις ας τοσοούτον εύρείς διανοίγονται εν τῷ μέλλοντι όρίζοντες.

Και τέλος γ') Διορισμόν ένός νέου Γάλλου συμβούλου, εις όν θέλει προβή το Συμβούλιόν σας μετά την έγκρισιν δια Β. Διατάγματος των υποβαλλομένων ήμίν σήμεραν μεταρρυθμίσεων του Καταστατικού και όστις υποβληθήσεται, ως εικόσ, εις την έγκρισιν προσεχούσ ήμών Γενικής Συνελεύσεως.

Η δευτέρα κατηγορία των μεταρρυθμίσεων αποβλέπει κυρίως εις την συγκέντρωσιν πασών των έξουσιών δια την διοίκησιν των εταιρικών συμφερόντων εις το Διοικητικόν Συμβούλιον, καταργουμένης της εκ της Γενικής Συνελεύσεως έκπληρωσίσεως Γενικής Διευθύνσεως και καθιερουμένου δια του Καταστατικού μας του Συμβουλίου Διευθύνσεως, όπερ εγκατασταθέν και λειτουργούν κανονικώς ήδη πρό τριετίας περίπου, άπειδείχθη χρησιμώτατος όργανισμός, άτε εξασφαλίζων το ένιστόν εν τή Διευθύνσει και επιμελεστέραν παρακολούθησιν των εργασιών.

Επί τή εύκαιρία προστεθήσαν και άλλαι τινες διατάξεις τεινούσαι επίσης εις την βελτίωσιν της όλης διοικητικής οργανώσεως δια μείζονος συμμετοχής των Συμβούλων εν τῷ Συμβούλιῳ Διευθύνσεως και δια της εισαγωγής ύπέρ των άπόντων συμβούλων του δικαίωματος του δι' άνταποκρίσεως ψηφίζειν, τέλος δε ή εγκατάστασις εξαετούς άντι τριετούς χρόνου ύπηρεσίας δια τους Συμβούλους και ο διορισμός δύο άντι ένός αντιπροέδρου.

Κρίνομεν περιττόν να έκταθώμεν επί των λεπτομερειών του Ίσολογισμού μας και επί των εργασιών μας εν γένει. Η σύγκρισις των άριθμών του ύπό κρίσιν Ίσολογισμού προς τους του προηγούμενου έτους καθώς και εκείνων, ους παρουσιάζουσιν ήμίν οι ως συνήθως εν τέλει της παρούσης παρατιθέμενοι στατιστικοί πίνακες, θα σᾶς έπιτρέψῃ να άντιληφθήτε την επίδρασιν, ήν έσχη εν τῶν εργασιών μας ή πλήρης άνησυχίαν περίοδος, ήν διερχόμεθα και ήτις φυσικόν ήτο να περιορίσῃ ούσιωδώς τας μετά των εμπολέμων συναλλαγάς του Έξωτερικού καθώς και τας εργασίας εν γένει τόσον εν Ελλάδι όσον και εν τή λοιπή Ανατολή.

Αί δυσμενείς αύται συνθήκαι εξακολουθούσι, το έννοείτε άριστα, και κατά την διαρρεύσαν μέχρι τούδε περίοδον του άρχομένου έτους, εν τούτοις γενική κρατεί πεποίθησις ότι ριζική θέλει επέλθει μεταβολή εις την κατάστασιν άμα τή συνομολογήσει της ειρήνης, ήν γενικώς ελπίζεται ότι θα διαδεχθή άμέσως ζωηρά περίοδος εργασιών. Προς ταύτην δ' αποβλέποντες παρεσκευάσαμεν καθ' α εξεθέσαμεν ήμίν ήδη το υποβαλλόμενον ήμίν πρόγραμμα της πλήρους διοικητικής και οικονομικής ένίσχυσεως της Τραπεζής επί στερεωτέρον βάσεων.

Είνε εύνόητον, ότι ή παραδοχή του προγράμματος τούτου επιβάλλεται, εᾶς επιθυμούμεν να διαφυλάξωμεν εις την ήμτέραν Τράπεζαν την δράσιν και την πρωτοβουλίαν, εις ας δικαιούται να αποβλέπη λόγω της ήδη κεκτημένης εξαιρετικής θέσεως της εν τή Ανατολή.

Έχομεν όντως πάντα λόγον να ελπίζωμεν ότι ή δράσις ήμών θα εύρη εύνοϊκόν έδαφος εις όλα τᾶ κέντρα, εν οίς εἴμεθα εγκατεστημένοι, εάν μετά τας ταραχάς, τας επαναστάσεις και τους πολέμους, εξ ών υπέφεραν κατά την τελευταίαν εξαετίαν, επέλθη τέλος και εις τᾶ μέρη ταύτα περίοδος ήσυχίας, καθ' ήν θα δυνηθώσι ταύτα να απολαύσωσι των αγαθών της ειρήνης και να αναπτυχθώσιν κατ' εύθην λόγον προς τον φανερόν όργανισμόν, όν έχουσι προς εργασίαν και πρόσον. Άλλως τε ή δια των θαυμασιών επιτυχιών του στρατού μας εξασφαλισθείσα επέκτασις των όριών της χώρας και της ελληνικής έπιρροής εν Ανατολή θέλει καταστή δι' ήμας άναμφιβόλως επωφελής εν τή νέᾳ περιόδῳ, ήτις τόσον ένδόξως άρχίζει υπό την στιβαράν χείρα του νέου μας βασιλέως Κωνσταντίνου του Δωδεκάτου. Ο νέος ήγεμών, όστις υπήρξε μέγας πρίγκηψ και ώδήγησε τον στρατόν μας εις τας άναγεννησάσας την Έλληνικήν φυλήν νίκαις, έσται άναμφιβόλως και μέγας βασιλεύς, όδηγών τον λαόν του εις αναλόγους επιτυχίας εν τοίς έργοις της ειρήνης.

Σημειωτέον, ότι εάν ήμεθα αισιόδοξοι δια το μέλ-

λον της χώρας ημών δεν βασιζόμεθα μόνον επί της προσδοκωμένης εδαφικής επεκτάσεως του Βασιλείου αλλά και επί της επίδειξής της υπό του τόπου αξιοθαυμάστου άνοτης κατά την παρούσαν κρίσιν. Παρά ταύτα, ες ένος μὲν ή τιμή του χρυσου έμεινε σταθερά και καθ' όλην την διάρκειαν του πολέμου, παρά τας υπό του Κράτους γενομένας φυσικάς άλλως τε θυσίας προς αντιμετώπισιν των έκτάκτων αναγκών, ως έδημιούργησεν ο πόλεμος, ες άλλου δέ ο τόπος δεν φαίνεται ποσώς εξητλημένος και παρά την από εξαμήνου διαρκούσαν επιστάττεισιν 200,000 περίπου άνδρών, αι εργασίαι εξακολουθούσαι περιωρισμένα μὲν βεβαίως άλλ' άρχούτως κανονικάς και χωρίς να γίνεται ή λιαν μετρία χρήσι των ευεργετημάτων του δικαιουσταίου.

Είνε αληθές, ότι παρά το πλευρόν της Έθνικής μας Τραπεζής, ήτις πρωτίστως ανέδειχθη αληθής οικονομικός κολοσσός, και αι λοιπαι της χώρας Τράπεζαι προσεπάθησαν εν τω μέτρω του δυνατό να επαρκεώσιν εν εις τας ανάγκας της πελατείας των, ουχ' ήττον όμως δεν είνε άμφοσητήσιμον, ότι ή χώρα ημών έδωκεν εν τη περιόδω ταύτη θαυμαστά αληθώς δείγματα οικονομικής άνοτης και ζωτικότητας, ήτινα δικαιολογούσι προνοημέν άρχούτως την ημετέραν αξιοδοσίαν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΦΩΤΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Η Έλληνική Έταιρεία Αεριοφωτος Αθηνών λαμβάνει την τιμήν να φέρη εις γνώσιν του κοινου ότι από της προσεχους Δευτέρας 3ης Μαρτίου θέλει παραδίδη το εις αυτήν παραγγελλόμενον κώκ κατ' οίκον, εντός σάκκου εσφραγισμένον διά μολύβδου.

Το κοινόν παρακαλείται να έχη υπ' όφιν του ότι το παραγγελλέν κώκ θ' αποτίθηται εις την αποθήκην έκαστου (υπόγειον ή κατάστημα) υπό του κωραγωγέως άνευ σδέμιας προσθέτου πληρωμής, προς δέ να εξετάζη καλώς εάν αι επί των σάκκων εκ μολύβδου σφραγίδες είνε άνεπαφοι, ν' απορρίπτη δέ πάντα άσφραγισθέντα σάκκων και ν' αναφέρη το γεγονός εις το εγχοστάσιον της Έταιρείας.

Το κώκ θα μεταφέρεται κατ' οίκον διά παραγγέλλας τριών τουλάχιστον σάκκων. Αι παραγγέλλαι δέον να γίνονται. 1ον) Εις το επί της γωνίας των οδών Όμηρου και Σταδίου κατάστημα της Έταιρείας. 2ον) Διά του Ταχυδρομείου. 3ον) Εις το επί της οδου Πειραιως εγχοστάσιον της Έταιρείας. Αι τιμαι ώρισθησαν ως ακολούθως: Κώκ χονδρόν, έκαστος εσφραγισμένος σάκκος εκ 30 οκάδων δρ. 2,30. Κώκ τεθραναμένον (μέτριον και ψιλόν) έκαστος εσφραγισμένος σάκκος εκ 30 δκ. δρ. 2,60. (Έκ του Γραφείου της Έταιρείας)

ποιούμεναι θα δώσωσι την προσήκουσαν λύσιν εις την κατά τον παρελθόντα Αύγουστον άναμφίσητα γνωστήν διαφοράν, ύπόσχονται δέ μείζονα εν τω μέλλοντι εξασφάλισιν εις τὰ εν τη επιχειρήσει ενδιαφερόμενα κεφάλαια.

Πρίν ή κλείσωμεν τας γραμμάς τάςτας θεωρούμεν καθήκον επιβαλλόμενον να σας παρακαλέσωμεν, όπως ενώσητε μεθ' ημών τὰ δάκρυά σας επί του νηπου έτι πάρου τριών εκ των υπαλλήλων της Τραπεζής, των Γ. Βασιμπέλλα, Κ. Τσικλητήρα και Γ. Ανδρονίκου, οίτινες εύρον ένδοξον θάνατον κατά τον πόλεμον. Προς τούτοις δικαίον είνε να εκφράσωμεν ες ένος μὲν ειλικρινή συγχαρητήρια εις τους υπό τας σημαίας ύπηρετούντας 164 ακόμη υπαλλήλους ημών, οίτινες πάντες έκαστον το καθήκον των, τινες δε και επληρώθησαν σοδάρως, άρ' έτέρου δ' ή ευαρέσκειά σας εις το λοιπόν προσωπικόν της Τραπεζής, το όποσον ειργάσθη διπλάσιως, όπως αναπλήρωση τους επιστρατευθέντας συναδέλφους του χωρίς να υποβληθί ή Τράπεζα εις το βάρος της αναπληρώσεως αυτών, τουθ' ύπερ και επέστρεψε την εξακολουθήσιν της μισθοδοτήσεως των υπό τας σημαίας ύπηρετούντων, να μη ύποστώσιν αι οικογένειαι αυτών ύλικας στερήσεις εκ του πολέμου.

Μετά την άνάγνωσιν και της εκθέσεως των Έλεγκτών, διεξήχθη μακρά συζήτησις, διαφόρων μετόχων λαδόντων τον λόγον, παρεσθήθησαν δε λεπτομερείς εξηγήσεις υπό της Διοικήσεως της Τραπεζής. Μεθ' θ' ή Γενική Συνέλευσις ενέκρινε παμψηφεί ολόκληρον την Ημερησίαν Διάταξιν και τον υπό του Συμβουλίου προτεινόμενον συνδυασμόν της Οικονομικής και Διοικητικής αναδιοργανώσεως της Τραπεζής, ως επίσης και τας υποβληθείσας τροποποιήσεις του Καταστατικού.

Προέβη μετά ταύτα εις την εκλογήν δύο Συμβούλων, εκλέξαν και αυθις τους κ. κ. Έμ. Μπενάκη και Εύστ. Έυγενίδην.

ΚΙΝΕΜΑCOLOR „ΠΑΛΛΑΣ“

Όδος Σταδίου Ειδικόν κτίριον με τελείαν ήλεκτρικήν εγκατάστασιν.— Έντονοι προβολαι.— Χρωματισταιταινίαι.— Τὰ σπουδαιότερα Έλληνικά σύγχρονα γεγονότα.— Κέντρον άριστοκρατικόν.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΗ ΤΡΟΠΙΑ

Έκδοσις καλλιτεχνικωτάτη του τυπογραφείου «Έστίας». — Σελίδες 240. — Ποιήματα 110 αφιερωμένα εις την Α. Μ. τον Βασιλέα Κωνσταντίνον, ευμενώς αποδεχθέντα την αφιέρωσιν. — Έξυμνείται άπασ ο κατά ξηράν και θάλασσαν άγων.

Υπότιτλοι: Ο Πόλεμος.— Κράτη.— Τα Τρία Νησιά.— Έλληνικοί δρύλοι.— Εκόρωια.

Τιμή δρ. 3. Διά τους συνδρομητάς της «Πινακοθήκης» έξαιρετική έκπτωσης 25 τοις οιο.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Έν συνεδρίω της Ιταλικής αρχαιολογικής σχολής ο κ. Περνιέ ώμήλησε περι των εν Γόρτινι της Κρήτης εργασιών του, ως από των έκτελει, ο κ. Πάτσι περι Καμαρών εν Σικελία και ο κ. Ολιβέριο περι δύο άνεκδοτων επιγραφών εκ Γόρτινος της Κρήτης.

Ο τμηματόχης του Αρχαιολογικού τμήματος εν τω Υπουργείω της Παιδείας κ. Λεονάρδος εξήτησε την άπαλλαγην του. Διάδοχος του φέρεται ο κ. Κουρονιώτης.

Αι εν Κερκίρα διενεργούμεναι άνασκαφαί υπό του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ίνστιτούτου εξηκολούθησαν εις τον ίδιον χώρον του ναου της Γοργους. Β.Α. του ναου άνεκαλύφθη τοίχος άποτελών μέρος του αρχαιότερου περιβόλου. Επίσης εύρέθησαν και πήλινα τεμάχια και άγγεια αρχαϊκής τέχνης.

Αι άνασκαφαί θα ενεργηθουν ολοτελώς και άπονοιάζοντος του Αιτοκράτορος.

Κατ' άνακοίνωσιν του εν Θεσσαλονίκη εφόρου των αρχαιοτήτων κ. Α Οικονόμου ή αρχαιολογική συλλογή Θεσσαλονίκης έπιλουτίσθη με τὰ εξής εύρήματα:

- 1) Πλάξ επιτύμβιος εκ του Δημοτικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, μνημονεύουσα Αύρηλιον Αφροδίσιον. 2) Κεφαλή εικονική άνδρος Ρωμαίον γενειώδους. 3) Έξ Ασβεστοχωρίου μετεκομίσθη πλάξ επιτύμβιος της Πατριακής Ιδρυθείσα υπό του αδελφου Συμφόρου και του συζύγου Σιρόνον, γλωσσικώς αξία προσοχής. 4) Έξωθι μετακομισθείσα μικρά αναθηματική επιγραφή άγρονομών, αναθέντων «των πολων» θεοίς και τη πόλει, άρχιτεκτονούντος Τολάου Απολλοφάνου Μηταίου. 5) Αιτόθι λίθος επιτύμβιος Μένδιος έχων την επιγραφήν εντός πλαισίου και άνωθεν άνάγλυφον άποκεκρονημένον. 6) Ανάγλυφον επιτύμβιον νεανίον εν χιτώνι και ιματίω εν έκτίπω εργασίω, έχον εν τω έδαφει δεξιά πρόσωπον άνάγλυφον παιδός περιλίνου όρθου και άριστερόν κούταφον περισιωμένον και βραχί ένδεδυμένον χιτώνιον. 7) Μέγα άνάγλυφον επιτύμβιον γυναικός καθημένης και άνδρος όρθου εν έκτίπω εργασίω έχον άλλας μορφάς και σύμβολα πρότυπα αξία προσοχής. Κάτω επιγραφή Λατινική. 8) Ανάγλυφον επιτύμβιον παριόν νεανίαν έρικπιον όρμωντα προς δεξιά εναντίον κάπρου, καθ' ου φέρεται και κών. Δεξιά νεανίας ιματιοφορών. Έν τω έδαφει δένδρον άνελισσομένον όφρους και 9) Κορυμός Αφροδίτης άναδυομένης.

Ο εκ Σύμης κ. Ν. Χαβιαράς, απέστειλεν εις Αθήνας δύο παπύρους να δημοσιευθώσιν εν τη «Αρχαιολογική εφημερίδι». Οι παπύροι ούτοι προέρχονται εκ Φαγιούμ (Κροκοδείλων πόλις).

Ο μὲν εις είναι επιστολή, δι' ης Πολυδευκής τις εκ Μητροπόλεως της Φοργίας όμολογεί ότι ποιήσας όνον άρρενα έλαβε 160 άγρογας δραχμάς. Η επιστολή έγραφη τη 23η μηνός Μεσορή (Αύγουστου) 180 μ.Χ. επί Αντωνίνου του φιλοσόφου (Μάρκου Αύρηλιου) και Κοιμιόδου.

Ο δέ άλλος πάπυρος είναι έγγραφον, δι' ου εγκαιέ τις τους μισθοσαμένους τον παράδεισον αυτου, διότι τρυγήσαντες δεν κατέβαλον αυτω μίσθωμα, ει και παρήλθον εντέ μηνες, κατέλιπον δέ και τον παράδεισον άφύλακτον αποπέμψαντες τον φύλακα.

Έν Ρόδω άνεκαλύφθη μικρός πάπυρος περιέχων συμβόλαια άγοραπωλιούων. Ο πάπυρος ούτος θα δημοσιευθί εις την «Αρχαιολογικήν εφημερίδα».

Ο εφορος των Αρχαιοτήτων Έλασοδόνος άγγέλλει, ότι μετέφρασε εις το εκει Μονασίον 11 νέα αρχαιολογικά εύρήματα, τὰ ακολούθια:

- Έκ του χωριου Μπαϊρακλή Ολίμπου, 1) μία στήλη 120 στίχων περίπου, επιγεγραμμένη δι' άπελευθερωτικών επιγραφών. 2) εν μέγα βάθρον κυβικών. Έκ του χωριου Σέλιου, 3) ναύκος μετά ίππέως όρμουδντος, προς δένδρον περι το όποσον υπάρχει όφρις, δύο κίνες άντιμέτωποι, 4) άνθήμερον στήλης, 5) στήλη μετ' άναγλύ-

φου δαλίτου φοροδντος θώρακα κράνος και κρατοδντος άσπίδα επίσης επί της στήλης υπάρχον και Έχνη επιγραφής, 6) μεγάλη στήλη μετ' άνθήμερον και άναγλύφον ίππέως. Έκ της θέσεως Τοπαλιάνης, 7) στήλη φέρονσα επιγραφάς 200 περίπου στίχων εκ των τεσοδρων πλεονών άπελευθερωτικάς μεγάλας ιδιάζοντος περιεχομένου, 8) αναθηματική στήλη Ηρακλέως μετά 17 στίχων επιγραφής, 9) εκ Σέλιου μεγάλη επιτύμβιος στήλη Φιλίππου υίου του Δημάρχου. Και εκ του χωριου Λιβαδίου του Ολίμπου, 10) δύο άνάγλυφα, ίππεις βάλλοντες μέγαν όφιν περιτυλιγμένον εις κορυμόν δένδρου και 11) δύο ίππεις, όν εναντι γνή.

Τὰ δύο τελευταία κατεσχέθησαν εις χείρας χωρικοδ ντιος, ως και στήλη αναθηματική αποσταλείσα εις Τύρναβον.

Κατά νεώτερον τηλεγράφημα του ίδιου εφόρου άνευρέθησαν και 14 άλλα νέα εύρήματα εις Έλασοδνα, ης ή αρχαιολογική συλλογή περιλαμβάνει ήδη 75 λίθινα άντικείμενα.

Εις το χωριον Καλαάο της Λαρίσης άνευρέθη τάφος αρχαίος εντός του όποιου εύρέθησαν δια τὰ όσα άνθρώποιον κατά σειράν, πληοίον δε των ποδων μικρόν άγγειον.

Έν Πειραιεϊ εις τινα οικίαν κατεσχέθησαν δύο επιτύμβιοι πλάκες, αναγόμεναι εις την 4ην π. Χ. εκατονταετηρίδα, μεγάλης αρχαιολογικής αξίας.

Η πρώτη πλάξ, ύψους 1 και 30, φέρει την εξής επιγραφην:

Αρχιστρατήγους Φιλωνος Αντίκυνθε... Η έτέρα πλάξ ύψους 0,80 και πλάτους 0,60 είνε άνεπιγραφος και άπεικονίζει εν άναγλύφω Κρομαζίαν.

Εις το Ηπειρωτικόν χωριον Βωιά δύο ώρας απέχον της Προμετής ή αξίτη του γεωργου έφρασε εις φως ίγαλιότιον του Ηρακλέους καλής τέχνης και χάλκινω θώρακα. Εις το Ηπειρωτικόν επίσης χωριον Μυρίτσα ή τύχη άνέσκαφεν άγαλμα γυναικός, κρατοδης εις την δεξιάν παιδίον, στεροούμενον κεφαλής. Και τὰ τρία εύρήματα άπεστάλησαν εις Ιωάννινα.

Η πληθός των αρχαιολογικών εύρημάτων Θεσσαλονίκης καθιστά επείγουσαν την άνεγερσιν εκει Μουσείου. Ηδη μελετάται ή άντιγραφή και ή έκδοσις όλων των εν τη Μακεδονική Μητροπόλει κειμηλίων της Βυζαντινης εποχής. Το έργον θα έκτελεσθη υπό του αρχιτέκτονος κ. Εύγενίου, θα επβλέψη δέ ο κ. Αδαμαντίου.

Εις την θεον Κυριαζάσα της Αρτης άνευρέθη πήλινον άγγειον μετά 204 άγρογών νομισμάτων και ενός χρυσοδ, πάντων βυζαντινης εποχής.

Ο Φονζέξε διορίσθη διευθυντής της Γαλλικής αρχαιολογικής σχολής Αθηνών, αντί του κ. Ωμόλλ διορισθέντος Διευθυντου της Έθν. Βιβλιοθήκης. Ο κ. Φονζέξε υπήρξε παλαιός έταίρος της ενταύθα Γαλλ. σχολής και είνε συγγραφεύς περισπουδάστου περι Μαντινείας έργον.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Εις την πλημύραν των πολεμικών στίχων, εις ην συνηγωνισθησαν γνωστοι και άγνωστοι ποιηται, προστίθεται και ο τόμος «Παρσις», συλλογή ποιημάτων πατριωτικών του παρ' ημιν γνωστοτάτου και εγκρίτου γυρχάτου κ. Αντ. Μανρουζιάκη. Οι στίχοι του όφείλονται εις τας εκ του νικηφόρου πολέμου έντυπώσεις, αι όποται εξαίρονται εις εμπνεύσεις. Το πατριωτικόν ασθημα κωριασζει άγρόν, άνεπιτήδευτον, χορόν.

Το ζωντανό πτώμα Δράμα του Α. Τολστόη, μετάφρασις εκ του Ρωσοικου Νίκου Καστρινοδ. Το δράμα τοϋτο του Ρόσοου φιλοσόφου, εύρεθην μετά τον θάνατόν του, στρέφεται περι τὰ κοινωνικά ζητήματα, τὰ ήθοντα τον Ρωσοικόν λαόν. Η μετάφρασις άντγως μαλλιαρίζει.

Καὶ πέμπτος τόμος *Διηγημάτων τοῦ Α. Παπαδιαμάντη* ἐξεδόθη, ὁ «**Πεντάρδιος**». Ὁ τόμος περιλαμβάνει ὀκτώ ἐν ὄλῳ διηγήματα. Ὅλα φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς ἐκλεκτῆς ἰδιοφυΐας τοῦ μεγάλου διηγηματογράφου, τοῦ Αἰκῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἔκδοσις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ κ. Φέξη.

Ἐξεδόθησαν πρὸς τούτοις καὶ δύο ἄλλοι τόμοι διηγημάτων τοῦ Παπαδιαμάντη, ὁ μὲν τιτλοφορούμενος ἐκ τοῦ πρώτου ἐν τῷ τόμῳ διηγήματος «**Τὰ Χριστούγεννα τοῦ Τεμπέλη**», ὁ δὲ περιέχον «**Πρωτοχρονιάτικα διηγήματα**». Τὸ πλεῖστον τοῦ πρώτου τόμου καταλαμβάνει ἐκτενὲς διήγημα «**Βαρδιάνος στὰ Σπόρκα**» λίαν ἐνδιαφέρον. Ἐκδόσις Γ. Φέξη.

Τὸ πρῶτον βιβλίον ἐντυπώσεων τοῦ πολέμου ὑπὸ δημοσιογράφου ἐξέδωκεν ὁ διευθυντὴς τοῦ βιβλιοπωλείου «**Ἑστία**» κ. Γ. Κολλάρος. Ὁ τόμος ἐκ σελ. 220 ἐπιγράφεται «**Ἀπὸ τὰ πεδία τῶν μαχῶν**», εἶνε δὲ σημειώσεις ἐπισκέπτου εὐθύς μετὰ τὸν πόλεμον, ἀπὸ Αλαρίσης μέχρι Θεσσαλονίκης, γραφεῖσαι ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Τσοκοπούλου. Σχετικαὶ πρὸς τὸ κείμενον πολεμικαὶ εἰκόνες κοσμῶν τὸ βιβλίον, τὸ ὅποτον μετ' ἐνδιαφέροντος ἀναγνώσκει τις.

Ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα κοινωνικὰ ζητήματα εἶνε ἡ ἀνατροπὴ τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων. Ἐπ' αὐτῆς οἰκοδομεῖται ἡ ἐνήμερῆς τῆς κοινωνίας καὶ δι' αὐτῆς προάγονται τὰ ἔθνη. Οἱ ἐν Κ)πόλει βιβλιοπῶλαι κ. κ. Σαρογιάννης καὶ Σεβαστιάδης εἶχον τὴν ἔμπνευσιν νὰ ἐκδώσουν ἐν μεταφράσει δύο χρησιμώτατα βιβλία. Τὸ ἐν «**Τί πρέπει νὰ ξεύρουν οἱ νέοι**» εἶνε μετάφρασις τοῦ πολιτίμου διὰ τὴν νεότητα συγγράμματος τοῦ Ἀμερικανοῦ S. Stall, γενομένη ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦς κ. Μ. Σεβαστέλη. Τὸ ἄλλο «**Τί πρέπει νὰ ξεύρουν τὰ κορίττια μας**» εἶνε ἔργον τῆς Ἀμερικανίδος ἐπίσης δόκιμωρος δεσποινίδος Mary Allen, κατὰ μετάφρασιν τῆς δεσποινίδος Οδρανίας Στέλλα. Ἀμφοτέρω τὰ βιβλία δίδονται νὰ χαρακτηρισθῶν ὡς «**Εὐαγγέλια ἀνατροπῆς**». Ὁ βίος ἔχει τόσας ἀκάνθας, ἐξ ἐτέρου δὲ ἡ ἀνατροπὴ τῶν νέων εἶνε τόσον πλημμελής καὶ ἐν πολλοῖς ἄσκοπος, ὥστε ἡ ὑπόδειξις τῆς ἠθικότητος καὶ τῆς ἠγιότης ἀγωγῆς νὰ ἀποβαίῃ λίαν ἐσπερήλις εἰς τοὺς θέλοντας νὰ διανοῦν, ὅσον τὸ ἐρικτινὸν, ἀσκοπιώτερον τὸν δρόμον τῆς ζωῆς. Ἡ νεανικὴ ἡλικία εἶνε ἡ ἀνεργάτιστος ἔτι, ἡ περιβαλλομένη ὑπὸ πολλῶν κινδύνων. Μέντορες ἀληθεῖς εἶνε οἱ συγγραφεῖς οὗτοι καὶ εἰς τὰς σελίδας τῶν δύο αὐτῶν βιβλίων ἡ κοινωνία θὰ εὖρον εὐκαιρίαν, συνετὰς συμβουλὰς καὶ πρακτικὴν σκοπιμότητα.

Cuide à l'Antre Corycien, par Alex. Contoleon. Athènes. Ὑπὸ τοῦ φίλου συνεργάτου μας κ. Α. Κορτολιέοντος, ἐξεδόθη καὶ Γαλλιστὶ ὁ «**Ὁδηγὸς τοῦ Κωρυκείου Ἀντροῦ**» χάριν τῶν ἔξνων περιηγητῶν, μετ' εἰκόνων.

Ἡ ἐν Χανίοις ἐδρεύουσα **Κρητικὴ Ἐπιτροπὴ** πρὸς παροχὴν θερμαντικῶν εἰδῶν εἰς τοὺς μαχομένους Ἑλληνας στρατιώτας, ἐξέδωκε τὸν Κανονισμὸν καὶ τὴν ἐπίσημον αὐτῆς ἀλληλογραφίαν. Τῆς ἐπιτροπῆς ἡγετὴς εἶνε ἡ κ. Ἀρτεμισία Ντόκου.

Ὁ ἐν Παρισίοις τραπεζίτης κ. Ἐμ. Ροδοκανάκης ἐξέδωκε Γαλλιστὶ νέον ἔργον «**Ἱστορικὰ Μελέται**», αἱ περισσώτερον τῶν ὁμοίων ἐδημοσιεύθησαν ὡς ἐπιφυλλίδες εἰς τὴν «**Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων**» τῶν Παρισίων. Δέκα σύντομοι ἱστορικαὶ μονογραφαί, ἔχουσαι ἅμα φιλολογικὸν ἐνδιαφέρον. Τρία μέχρι τοῦδε ἱστορικὰ ἔργα τοῦ κ. Ροδοκανάκη ἐβραβεύθησαν ἀπὸ τὴν Γαλ. Ἀκαδημίαν, ἡ δὲ μελέτη του περὶ Βορκακίου θεωρεῖται ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἀναλυτικὰ ἔργα ἐπὶ τοῦ Ἰταλοῦ διηγηματογράφου.

Ὁ ἀκάματος εἰς νομικὰς καὶ πολιτικὰς συγγραφὰς κ. Γεώργιος Φιλάρετος, ἐδημοσίευσε λίαν ἐνδιαφέροντον μελέτην ὑπὸ τὸν τίτλον «**Κατάληψις πολεμικὴ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ πολέμου**». Ἐρευνὰ τὰ ἀνακείμενα ὡς ἐκ τῆς καταλήψεως τῶν τέως ὑπὸ τὴν Τουρκίαν Ἑλλ. χωρῶν ζητήματα, ἀφορῶντα τὴν διοίκησιν, δικαιοσύνην καὶ φροσολογίαν.

Ὁ διακεκομμένος Ἑλλητιστὴς ἐν Νεαπόλει κ. Φρ. δὲ Σιγόνε Μπουῦζεξ ἐξέδωκε τὸ δεύτερον μέρος τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «**La Grecia Moderna**» φιλολογικῆς αὐτοῦ μελέτης, τῆς ἀφορώσης τὰ νεοελληνικὰ γράμματα, δι' ἧς ἀποδεικνύεται εὐανειδίχτος αὐτῆς γνώσεως.

Ἡμερολόγιον τῆς «Ἑλλάδος» τοῦ 1913. Τὸ ἑφετητὸν ἡμερολόγιον εἶνε πολεμικὸν ἐξ ὁλοκλήρου, μὲ ἀφθονίαν εἰκόνων καὶ μὲ ὠραῖον χρωματιστὸν ἐξὼφυλλον.

Ὁ Δόγγης, ὁ ἐκλαϊκνυτῆς τῆς Μούσης, ἐξέδωκε εἰς τεύχος δεκάεξασέλιδον «**Πολεμικὰ τραγούδια**» ἅπανα κατὰ χιλιάδας διεισέρασε εἰς τοὺς τραυματίας καὶ τοὺς ἐφεδρῶν. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἶνε καταλληλότατα, ὡς ἀπευθυνόμενα ἀρελῶς πρὸς τὴν καρδίαν.

ΣΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ellade, par G. Darchini. Pages 254. Fr. 4 Paris.
Les Peintres du Bosphore au XVIII siècle, par A. Boppe. Pag. 232. Fr. 3.50. Paris.

Le Romantisme en France, an XVIII siècle, par D. Mornet. Paris.

Etudes sur l'Histoire Byzantine, par A. Rumband Préface de Diehl. Fr. 3.50.

Carlyle et Emerson. Correspondance (1834-1872).

L'Armonie du Geste, par H. Regnier. Fr. 10. Paris.

Evelyne Moncaeur l'Incomparable. Τὸ μυθιστόρημα τῆς ἡμέρας. Τὸ λυρικώτερον καὶ ἐρωτικώτερον τῶν γυναικίων μυθιστορημάτων.

Essais de critique, par Abel Hermant. Κεῖσις περὶ Ἑρβιέ, Λοδέ, Λομῆ, Ζολῆ, Βαλζάκ, Οὔσσῆ καὶ Μωπασσῶν.

Ames modernes, par H. Bordeaux. (Ἰψεν.—Λοτὶ.—Ἐρεδιῆ.—Λεμαίτρο.—Ἀνατὸλ Φωρῶ.—Μπουρζέ).

Le nu décoratif, par L. Serrié. Ἐκδόσις πολυτελείας. 30 μεγάλα σύνθεσις ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ γυνου εἰς τὰς βιομηχανικὰς καὶ διακοσμητικὰς τέχνας, ἐπὶ ὄρειχάλκου, χρυσοῦτος, ἐλεφαντοστοῦ, κεραμεικῆς, ἐπιπλοῦσεως, ἀρχιτεκτονικῆς, κασοπέρον κλπ.

Le Nu Feminin, par L. Serrié. 14 τόμοι ἐφ' ἐκάστου μέλους τοῦ σώματος ἀναφερόμενοι, μετὰ πολλῶν φωτογραφικῶν εἰκόνων ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Ἐκαστος τόμος 1 φράγκον.

La femme dans la caricature Française, par G. Kahn. 20 τεύχη.

Le nu aux Salons d'Humoristes, par G. Normandy. Ἀπεικονίσεις τῶν ὠραιότερων ἔργων πεφημαμένων σχεδιαστῶν γελοιογράφων. 6 τεύχη.

Παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν τοῦ δωδεκάτου ἔτους, ὅπως εὐαρεστηθῶσι καὶ ἀποστείλωσιν αὐτὴν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «**Πανακροθήκης**» ἵνα μὴ διακοπῆ ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.

Δεσποινίς, τέως διευθύντρια παρθενωγείου ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ, ζητεῖ παραδόσεις ἢ γραφικὴν ἐργασίαν. Ὅδος Λυκαβητοῦ ἀριθ. 10.